

S *tudia*
H *istorica*
S *lovenica*

Studia Historica Slovenica

Časopis za humanistične in družboslovne študije
Humanities and Social Studies Review

letnik 21 (2021), št. 3

ZGODOVINSKO DRUŠTVO
DR. FRANCA KOVAČIČA
V MARIBORU

ZRI DR. FRANCA KOVAČIČA V MARIBORU

MARIBOR 2021

Izdajatelj / Published by

ZGODOVINSKO DRUŠTVO DR. FRANCA KOVAČIČA V MARIBORU /

HISTORICAL SOCIETY OF DR. FRANCO KOVAČIČ IN MARIBOR

<http://www.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si>

ZRI DR. FRANCA KOVAČIČA V MARIBORU /

ZRI DR. FRANCO KOVAČIČ IN MARIBOR

Uredniški odbor / Editorial Board

dr. Karin Bakračević, dr. Rajko Bratuž,

dr. Neven Budak (Hrvaška / *Croatia*), dr. Jožica Čeh Steger, dr. Darko Darovec,

dr. Darko Friš, dr. Stane Granda, dr. Andrej Hozjan, dr. Gregor Jenuš, dr. Tomaž Kladnik,

dr. Mateja Matjašič Friš, dr. Aleš Maver, Rosario Milano (Italija / *Italy*), † dr. Jože Mlinarič,

dr. Jurij Perovšek, dr. Jože Pirjavec (Italija / *Italy*), dr. Marijan Premovič (Črna Gora / *Montenegro*),

dr. Andrej Rahten, dr. Tone Ravnikar, dr. Imre Szilágyi (Madžarska / *Hungary*),

dr. Peter Štih, dr. Polonca Vidmar, dr. Marija Wakounig (Avstrija / *Austria*)

Odgovorni urednik / Responsible Editor

dr. Darko Friš

Zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča

Koroška cesta 53c, SI-2000 Maribor, Slovenija

e-pošta / *e-mail*: darko.fris@um.si

Glavni urednik / Chief Editor

dr. Mateja Matjašič Friš

Tehnični urednik / Technical Editor

David Hazemali

Članki so recenzirani. Za znanstveno vsebino prispevkov so odgovorni avtorji.

Ponatis člankov je mogoč samo z dovoljenjem uredništva in navedbo vira.

The articles have been reviewed. The authors are solely responsible for the content of their articles.

No part of this publication may be reproduced without the publisher's prior consent and a full mention of the source.

Žiro račun / *Bank Account*:

Nova KBM d.d.

SI 56041730001421147

Prevajanje / *Translation*:

Knjižni studio d.o.o.

Lektoriranje / *Language-editing*

Knjižni studio d.o.o., Ana Šela

Oblikovanje naslovnice / *Cover Design*:

Knjižni studio d.o.o.

Oblikovanje in računalniški prelom /

Design and Computer Typesetting:

Knjižni studio d.o.o.

Tisk / *Printed by*:

Itagraf d.o.o.

<http://shs.zgodovinsko-drustvo-kovacic.si>

Izvečke prispevkov v tem časopisu objavljata 'Historical – Abstracts' in

'America: History and Life'.

Časopis je uvrščen v 'Ulrich's Periodicals Directory', evropsko humanistično bazo ERIH in mednarodno

bibliografsko bazo Scopus (h, d).

Abstracts of this review are included in 'Historical – Abstracts' and

'America: History and Life'.

This review is included in 'Ulrich's Periodicals Directory', european humanistic database ERIH and international database Scopus (h, d).

Studia historica Slovenica, Časopis za humanistične in družboslovne študije,
je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 487.

Izdajo časopisa je omogočila Agencija za raziskovalno dejavnost RS.

Co-financed by the Slovenian Research Agency.

Studia
Historica
Slovenica

Kazalo / Contents

V spomin / In Memoriam

DARKO FRIŠ Akademiku zaslužnemu profesorju Univerze v Mariboru dr. Jožetu Mlinariču (1935–2021) v spomin.....	613
--	-----

Članki in razprave / Papers and Essays

GORAZD BENCE: Katarina Elizabeta baronica Raumschüssl, rojena Sauer, in njena loretska kapela pri celjskih minoritih <i>Baroness Katharina Elisabeth Raumschüssl, Née Sauer, and her Loreto Chapel in the Celje Minorite Monastery</i>	619
JAN ŽUPANIČ: The Making of Business Nobility. The Social Rise of Austrian Businessmen after 1848..... <i>Ustvarjanje poslovnega plemstva. Družbeni vzpon avstrijskih gospodarstvenikov po letu 1848</i>	655
DMITAR TASIČ: Serbia and Changes in the Concept of Citizenship in the Era of the First World War..... <i>Srbija in spremembe v konceptu državljanstva v obdobju prve svetovne vojne</i>	695
LÁSZLÓ GÖNCZ: Načrti avtonomne in upravne organiziranosti Slovenske krajine v obdobju Károlyijeve ljudske republike (od novembra 1918 do marca 1919) <i>Plans for Autonomous and Administrative Organization of the Slovene March during the First Hungarian Republic (from November 1918 till March 1919)</i>	727
TOMAŽ KLADNIK in MATEJA MATJAŠIČ FRIŠ: Maribor med obema vojnama in vprašanje vojaške infrastrukture <i>Maribor between the Two Wars and the Issue of Military Infrastructure</i>	789

S *tudia* **H** *istorica* **S** *lovenica*

ANJA ISKRA: Likovna umetnost v Mariboru v času nemške okupacije 1941–1945	825
<i>Visual Art in Maribor during the German Occupation 1941–1945</i>	
BOŠTJAN UDOVIČ, MILAN BRGLEZ in ANA ARBEITER: Kdo (kaj) piše o/v slovenskih diplomatskih študijah? : primerjalna analiza izbranih slovenskih znanstvenih revij.....	859
<i>Who writes (what) in Slovenian Diplomatic Studies?: A Comparative Analysis of Five Slovenian Journals</i>	
Avtorski izvlečki / Authors' Abstracts	897
Uredniška navodila avtorjem / <i>Editor's Instructions to Authors</i>	903
<i>Studia Historica Slovenica /</i> <i>letnik / year 21 (2021)</i>	913

S *tudia*
H *istorica*
S *lovenica*

*Studia
Historica
Slovenica*

DOI 10.32874/SHS.2021-23
1.02 Pregledni znanstveni članek

Kdo (kaj) piše o/v slovenskih diplomatskih študijah?: primerjalna analiza izbranih slovenskih znanstvenih revij

Boštjan Udovič

Dr., izredni profesor
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Center za mednarodne odnose
Kardeljeva ploščad 5, SI–1000 Ljubljana, Slovenija
e-pošta: bostjan.udovic@fdv.uni-lj.si

Milan Brglez

Dr., docent
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Center za mednarodne odnose
Kardeljeva ploščad 5, SI–1000 Ljubljana, Slovenija
Evropski parlament
Rue Wiertz 60, B–1047 Bruselj, Belgija
e-pošta: milan@milanbrglez.si oz. milan.brglez@europarl.europa.eu

Jana Arbeiter

Dr., docentka
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Center za mednarodne odnose
Kardeljeva ploščad 5, SI–1000 Ljubljana, Slovenija
e-pošta: jana.arbeiter@fdv.uni-lj.si

Izvleček:

Članek analizira objave s področja slovenskih diplomatskih študij v revijah *Teorija in praksa*, *Družboslovne razprave*, *Annales – Series Sociologia et Historia*, *Acta Histriae* in *Studia Historica Slovenica*. Glavna ugotovitev članka je, da so objave s področja slovenskih diplomatskih študij nasploh redke (predstavljajo od 1 do 3 % vseh objav), med objavami v izbranih revijah pa prednjačijo predvsem članki s področja zgodovine slovenske diplomacije. To ne preseneča, saj se med slovenskimi zgodovinarji kar nekaj posameznikov ukvarja s t. i. diplomatsko/politično zgodovino. Za točno se izkaže tudi ugotovitev, da se članki s področja diplomatskih študij pojavljajo v valovih, in še to predvsem v okviru tematskih števil obravnavanih revij.

Ključne besede:

diplomatske študije, Slovenija, zgodovina, struktura, pravo, ceremonial

Studia Historica Slovenica

Časopis za humanistične in družboslovne študije
Maribor, letnik 21 (2021), št. 3, str. 859–896, 141 cit., 3 preglednice, 5 grafov
Jezik: slovenski (izvleček slovenski in angleški, povzetek angleški)

Uvod¹

15. januarja 2022 bo minilo 30 let, odkar so države članice Evropskih skupnosti priznale Slovenijo kot samostojno in suvereno državo, februarja bo 30 let, odkar je to storila Ruska federacija, aprila 2022 tri desetletja, odkar so to storile Združene države Amerike, 22. maja 2022 pa bo 30-letnica vstopa Republike Slovenije v Organizacijo združenih narodov. Četudi se nam 30 let zdi dolga doba, je v življenju države to izjemno kratko obdobje. Mnogotere stvari, ki jih je Slovenija dosegla v 30, številne države niso dosegle niti v 100 ali še več letih. Zato je prav, da pogosto prezrte dosežke tudi omenimo: hitro mednarodno priznanje, članstvo v številnih mednarodnih organizacijah in institucijah, nestalno članstvo v Varnostnem svetu Organizacije združenih narodov (1998–2000), predsedovanje Evropski uniji (2008) in Svetu Evropske unije (2021), Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (2005), Svetu Evrope (2009) ... in še bi lahko naštevali. Tudi številne zunanjepolitične pobude, med katerimi velja izpostaviti predvsem Sklad za razminiranje ITF, proces Brdo(-Brijuni) ter druge aktivnosti so tisto, kar Slovenijo umešča tudi na svetovni zemljevid aktivnih članic. Kljub številnim dosežkom (in tudi nekaj stranpotem) se v tem članku ne bomo ukvarjali s tem, ampak bo namen tega članka analizirati *pisanje* o teh dosežkih. Zanimalo nas bo torej *pisanje* o (slovenski) diplomaciji, njegove značilnosti ter posebnosti, kar z enotnim konceptom označujemo kot slovenske diplomatske študije.

Zakaj smo se lotili raziskovanja slovenskih diplomatskih študij? Poglavitni razlog je bil ta, da *pisanje o diplomaciji* ni pomembno samo za razvoj znanosti, ampak tudi za razvoj stroke, sočasno pa ima velik pomen tudi za državotvornost Slovenije ter tudi njeno državnštvo oz. njegovo vodenje. Ker je Slovenija mala (in majhna) država, obstaja *ipso facto* v njej tudi majhna znanstvena skupnost, ki se ukvarja z vprašanji, povezanimi s slovenskimi diplomatskimi študijami. Prav tako obstaja tudi le majhna skupnost, ki na različnih ravneh dnevno deluje v diplomatskih odnosih. Ker sta ti dve skupnosti majhni, je še toliko bolj pomembno, da sta čim bolj povezani. S povezanostjo namreč pridobita obe sferi – raziskovalna in prakseološka. Raziskovalna skupnost lahko s povezanostjo in naslanjanjem na prakse v diplomaciji vsakodnevno dobiva nove in nove podatke iz diplomatske prakse, s katerimi testira svoja teoretska dognanja, jih razvija in oplaja; na drugi strani pa lahko praktiki teoretska spoznanja vključujejo v svoj sistem dnevnih odločitev o tem, kako bodo ravnali v posamični situaciji. Razvijanje diplomatskih študij tako ni pomembno le z vidika

¹ Članek je nastal kot raziskovalni rezultat raziskovalnega programa št. P5-0177: *Slovenija in njeni akterji v mednarodnih odnosih in evropskih integracijah*, ki ga financira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS).

teorije, ampak lahko njihov razvoj izjemno pomaga tudi pri razvoju diplomatskih metod in prakse. V pričujočem članku želimo torej analizirati, katera spoznanja so bila predstavljena v znanstvenih člankih med letoma 1991 in 2020.

Analiza v članku je izvedena na dveh ravneh. Najprej na splošni ravni, v okviru katere analiziramo splošne (kvantitativne) značilnosti razvoja slovenskih diplomatskih študij, mdr. kako so te strukturirane glede na tematike objav ter glede na to, kako so se tematike spreminjale skozi leta oz. obravnavana obdobja. Druga raven je specifična in kot takšna bolj zamejena. Odločili smo se, da bomo analizirali objavljane znanstvenih člankov s področja slovenskih diplomatskih študij v petih znanstvenih revijah, in sicer *Teorija in praksa*, *Družboslovne razprave*, *Annales – Series Historia et Sociologia*, *Acta Histriae* ter *Studia Historica Slovenica*. Pri tem nas bodo zanimale tako kvantitativne značilnosti objav (npr. število člankov s področja diplomatskih študij po letih) kot tudi področja, ki so jih te objave "pokrivala".²

Seveda se pri naši analizi zavedamo tudi omejitve, ki jih ta razprava ima: prva omejitev je izbor časovnega obdobja, ki ga Polona Mal³ imenuje "ura nič". To obdobje smo izbrali prav zaradi tega, ker analiziramo diplomatske študije tudi skozi spekter prispevka k diplomaciji Slovenije, pa tudi k njeni državnosti. Pri tem se zavedamo, da so v preteklosti številni slovenski diplomati delovali tudi v drugih diplomatskih službah (in tudi zastopali slovenske nacionalne interese). Ne glede na to pa menimo, da je osredinjenje na leto 1991 kot prelomno leto pomembno z vidika klasičnega razvoja nacionalnih diplomatskih študij, pa tudi državitvosti. Druga omejitev, ki smo si jo postavili, je ta, da bomo analizirali diplomatske študije na dveh ravneh. Prva – splošna raven – je namenjena uokvirjanju razprave o razvoju diplomatskih študij. Pri tem se zavedamo, da del iz slovenskih diplomatskih študij na tem področju ne bomo ocenjevali kvalitativno. Privzeli bomo namreč, da so izbrana dela dovolj kakovostna, da sama po sebi tvorijo korpus slovenskih diplomatskih študij, ter da jih lahko kot takšna vzamemo v obravnavo. Druga – konkretna raven – pa je analiza razvoja in prispevka slovenskih diplomatskih študij prek objav v omenjenih petih znanstvenih revijah.

Članek je razdeljen na dva dela. Uvodnemu orisu problematike sledi teoretski del, v katerem uokvirimo razpravo o diplomatskih študijah nasploh ter njihovih značilnostih. Drugi del razprave je empiričen in prikazuje razvoj slovenskih diplomatskih študij skozi zgodovinsko in strukturno perspektivno

² Kako smo metodološko izbrali revije, ki jih analiziramo? Nestrukturirano smo pregledali vse družboslovne in humanistične revije, ki bi lahko objavljale članke s področja slovenskih diplomatskih študij, nato smo izbrali tiste, ki so uvrščene vsaj v mednarodno bazo Scopus oz. WoS, med njimi pa pet tistih, kjer je bila količina člankov s področja slovenskih diplomatskih študij največja.

³ Polona Mal, *Slovenska diplomacija ob uri nič: nastanek in zgodnji razvoj diplomacije Republike Slovenije. Diplomsko delo* (Ljubljana, 2009).

ter izpostavi pomen diplomatskih študij kot teoretskega polja raziskovanja za izgradnjo diplomatske metode ter državnštva na Slovenskem. Članek zaključimo z razpravo o stanju slovenskih diplomatskih študij ter podamo razmisleke za raziskovanje v prihodnje.

Diplomatske študije kot teoretsko polje v nastajanju ali novo vino v starih mehovich?

Diplomacija je nasploh razumljena kot unikum. Ob njeni omembi si posamezniki predstavljamo ljudi v frakih, zakajenih dvoranah, ki uživajo življenje, sočasno pa še morda, občasno, pri svojem uživanju (ne) naredijo kaj tudi za državne interese.⁴ A ta podoba o diplomaciji je zgrešena. Moderno delo v diplomaciji redkokdaj dopušča sprostitev in uživanje, nekoč zaželeni sprejemi marsikateremu diplomatu danes predstavljajo eno od številnih službenih obveznosti. Trdimo lahko, da je praksa diplomacije drugačna od njene podobe v javnosti.

A težava se pojavi, da idealizacija ter profanizacija diplomacije (kot metode in aktivnosti) ni del le laične javnosti, ampak marsikdaj tudi strokovne ali celo znanstvene. To velja pripisati dejstvu, da so diplomacija kot aktivnost in diplomatske študije kot polje preučevanja diplomacije področja, ki nimajo svoje ne zgodovinske in ne domovinske pravice v nobeni znanosti in disciplini. Logično bi sicer bilo, da bi diplomacijo preučevali v okviru znanosti⁵ ali discipline o mednarodnih odnosih,⁶ a ni tako. Problem mednarodnih odnosov, ki ga raziskovanje (in preučevanje) diplomacije le še poslabša, je ta, da si odnose v mednarodni skupnosti vseskozi zamišljajo v veliki meri kot državocentrične (t. i. vestfalizacija mednarodne skupnosti),⁷ diplomacija pa tak metodološki pristop presega, saj je državocentrična le v izhodišču, v udejanjanju pa obsega veliko več kot le takšno gledanje.⁸ Glavni očitke diplomaciji je tako njena metodološka zamejenost, saj naj bi sama inherentno bila bolj relacijska kot usmerjena k rezultatom.⁹ Posledično to pomeni, da se raziskovanje znotraj diplomatskih

⁴ Ne čudi, da se je za diplomacijo *starih časov* prijel oznaka *3-krat -ol*: alkohol, holesterol in protokol.

⁵ Vlado Benko, *Znanost o mednarodnih odnosih* (Ljubljana, 1997); Milan Brglez, *Filozofija družbenih ved v znanosti o mednarodnih odnosih: od kritike političnega realizma h kritičnemu ontološkemu realizmu* (Ljubljana, 2008).

⁶ Stuart Murray, Paul Sharp, George Wisemann, David Crikemans in Jan Melissen, "The Present and Future of Diplomacy and Diplomatic Studies", *International Studies Review* 13, (2011), str. 709–728.

⁷ Christer Jönsson in Martin Hall, *Essence of Diplomacy* (Houndmills, 2005), str. 13 (dalje: Jönsson in Hall, *Essence of Diplomacy*).

⁸ Včasih se preučevanju diplomacije kot dejavnosti in metode očita tudi *laripurlartizem*, saj naj bi bila za rigorozno znanost preveč mehka, njene poteze nedokazljive, nemerljive in predvsem naj bi izhajale iz intuitivnosti posameznika kot osnovnega diplomatskega akterja.

⁹ Jönsson in Hall, *Essence of Diplomacy*, str. 13–14.

študij metodološko veže bolj na vprašanja *procesnosti* in *odnosnosti* (processes and relations(hip)) kot *materialnosti* (substance). Ker pa je že *per se* procesna, jo je kot predmet preučevanja težko zamejiti, omejiti in tudi opredeliti. Opis stanja je za razumevanje diplomacije in diplomatske metode in tehnike premalo, hierarhizacija in operacionalizacija diplomatskega procesa nerealna. Še ena lastnost določa preučevanje v diplomatskih študijah: diplomatske študije analizirajo odnose "za nazaj", kar pomeni, da je v diplomatskih študijah izjemno pomembna metoda (re)interpretacije dogodkov, kar diplomatske študije metodološko oddaljuje od družboslovnih disciplin ter jih bolj približuje humanističnim disciplinam.

Ne glede na povedano je izhodišče razmišljanja o diplomatskih študijah v zavedanju, da diplomati tvorijo t. i. epistemsko skupnost,¹⁰ ki ima neke svoje notranje postulate: deli skupne poklicne norme, ima neko skupno ozadje (izobraževanje, usposabljanje, družbeno ozadje, poklicne značilnosti ipd.) ter oblikuje skupne pristope k reševanju problemov. Zato je analiziranje in raziskovanje diplomatske prakseologije mogoče le skozi spektriranje t. i. *esprit de corp*. Spektriranje samo po sebi zanika kakršnekoli vzročno-posledične zveze, prav tako pa tudi konsekutivne zveze. Edino, kar lahko omogoči analizo skozi sistem spektriranja, je upoštevanje temeljnih gradnikov te epistemske skupnosti, med katere uvrščamo družbene institucije, mreže in omrežja, razdelitev moči ter (samo)zavedanje.¹¹ Seveda pa v diplomatskih študijah ni dovolj poznati samo gradnike, ampak moramo poznati tudi njihove povezave ter načela odnosnosti, ki lahko temeljijo na simetriji ali asimetriji. Diplomacija se torej razvija na preseku vseh naštetih krajišč, ki delujejo sinhrono in tudi sinhrono vplivajo na vedenje diplomatov.

A tu se kompleksnost preučevanja diplomacije znotraj diplomatskih študij šele zaplete, saj ne samo, da te navedene spremenljivke vplivajo na diplomatskega akterja ali agenta (ali celo strukturo), vplivajo namreč tudi na raziskovalca, ki se s tem področjem ukvarja. Tako imamo v diplomatskih študijah dve ravni analize. Prvo raven predstavlja akter, ki je del določenega diplomatskega dejanja, to dejanje vzpostavlja in ga hkrati pa tudi interpretira. Po zaključku določenega dejanja pa lahko na podlagi svojega vedenja diplomatsko dejanje tudi reinterpreтира. Na drugi ravni je raziskovalec, ki skuša določeno diplomat-

¹⁰ Maï'a K. Davis Cross, *The European Diplomatic Corps: Diplomats and International Cooperation from Westphalia to Maastricht* (Houndmills, 2007), str. 7.

¹¹ Frank Dobbin, "The sociological view of the Economy", v: *The New Economic Sociology*, ur. Frank Dobbin (Princeton, 2004), str. 4. Kot ugotavlja avtor (op. cit, str. 5–6), *institucije* "oblikujejo človekovo vedenje ne samo prek vedenjskih vzorcev, ampak tudi skozi reprezentacijo odnosov v svetu"; *mreže* in *omrežja* "vplivajo na vedenjske vzorce posameznika in na razumevanje, kako posameznik razume vedenjske vzorce drugih"; *moč* "je sposobnost, kako drugi razumejo to, kar jih obdaja skozi spekter lastnega interesa"; (*samo*)*razumevanje* pa "določa to, kako razumemo svet in družbene konvencije, ki nas obdajajo".

sko dejanje rekonstruirati. Pri tem zadene ob omejitve lastnega svetovnonazorskega prepričanja, kar pomeni, da je njegova rekonstrukcija odvisna predvsem od pogleda, ki ga (življenjsko) določa. Oba pristopa sta metodološko nejasna, saj z metodami (re)konstrukcije in (re)interpretacije določene dogodke pojasnjujeta ideološko/vrednostno zaznamovano. To se najbolj pokaže v primeru memoarov, ko je včasih težko ločiti med fikcijo in resnico, nasploh pa je nemogoče ugotoviti, ali gre za opis, interpretacijo ali celo reinterpretacijo dogodkov.¹² Na to implicitno opozarja izjava Ernesta Petriča, dolgoletnega slovenskega diplomata in profesorja, ki je ob predstavitvi svoje knjige spominov dejal, da njegova knjiga ne opisuje dejstev, ampak spomine, tj. "kako se on spominja stvari"¹³ – kar je seveda pomembno z vidika njegovega pozicioniranja v sistem slovenskih diplomatskih študij, ne rešuje pa metodološkega zapleta, ki se raziskovalcu postavlja ob branju njegove knjige (in drugih memoarov), tj. kaj so dejstva, kaj interpretacija dejstev ter kaj reinterpretacija dejstev. Ta metodološka spolzkost je gotovo siloma nevhvaležna omejitve diplomatskih študij kot teoretskega polja v nastajanju.

Še ena težava se pojavi, ko iščemo metodološke pristope, ki bi ustrezali diplomatskim študijam, in sicer vprašanje ponovljivosti. Ne samo pomanjkanje informacij, ki je značilno za področje diplomacije ter diplomatske zgodovine in metode – glavno torišče metodoloških problemov je neponovljivost družbenega eksperimenta ter iskanje pojasnjevalnih spremenljivk. Vračamo se na osnovno izhodišče, da so mednarodni odnosi državocentrični, in kot takšni lažje ustvarjajo svoj metodološki *raison d'être*, na drugi strani pa diplomatske študije, četudi so državocentrične, ne (z)morejo pojasniti dogodkov, saj so ti večinoma pogojeni predvsem s tistim, ki te dogodke izvaja ter njegovo funkcijo – kot akter, agent ali celo kot element strukture.¹⁴ Diplomatske študije se tako lahko v svoji metodološki zahtevnosti obračajo le na metode interpretacije, vse druge metode (sploh poskusi matematizacije metodološkega aparata) pa za razvijanje znanja in vedenja v diplomatskih študijah niso primerne.

Zavedajoč se vsega naštetega lahko zaključimo, da so diplomatske študije izjemno široko polje raziskovanja, zato jih je mogoče raziskovati le, če si vnaprej postavimo omejitve. Te so lahko časovne, vsebinske, strukturne ali področne. Najbolj običajna omejitev znotraj diplomatskih študij je delitev na področja preučevanja.

¹² Več v Boštjan Udovič, "Memoirism hype: why do Slovenian diplomats write memoirs?", *Acta neophilologica* 53, št. 1–2 (2020), str. 153–166.

¹³ Ernest Petrič, Predstavitve knjige *Spomini in spoznanja: diplomat, pravnik, politik* (Ljubljana, 23. april 2019).

¹⁴ Več v David J. Singer, "The Level-of-Analysis problem in International Relations", *World Politics* 14, št. 1 (1961), str. 77–92.

Preglednica 1: Izhodiščne in razvojne značilnosti področij v diplomatskih študijah in mednarodnih odnosih

Mednarodni odnosi		Diplomatske študije	
Področje	Značilnosti	Področje	Značilnosti
Zgodovina mednarodnih odnosov	Analizira predvsem zgodovino 'meddržavnih' odnosov ter splošno zgodovino	Zgodovina diplomacije	Dve ravni: (1) analizira zgodovino 'meddržavnih odnosov' (2) analizira razvoj diplomatskih metod in tehnik
Struktura mednarodnih odnosov	Analizira različne akterje v mednarodni skupnosti	Struktura diplomacije	Dve ravni: (1) analizira različna področja delovanja diplomacije (2) analizira nedržavne akterje v diplomaciji
Mednarodno pravo*	Gre za dve ločeni in enakovredni disciplini, a obstaja tudi tendenca podrejanja mednarodnega prava kot poddiscipline mednarodnih odnosov	Diplomatsko (in konzularno) pravo	Je del diplomatskih študij; analizira kodifikacijo in progresivni razvoj diplomatskega (in konzularnega) prava skozi spekter privilegijev in imunitet ter diplomatskih funkcij in zaščite
Teorije mednarodnih odnosov	Teoretsko in metodološko osmišljajo pojave v mednarodnih odnosih	Protokol in ceremonial	Razume ti dve pojavnosti kot del diplomatske metode, analizira predvsem njun pomen skozi simbolne forme ter njuno umeščenost v rituale družbe
Sociologija mednarodnih odnosov	Analizira pojave v mednarodnih odnosih; mednarodno skupnost razume kot sociološko enoto (predvsem francoska in angleška šola mednarodnih odnosov)	Sociologija diplomacije*	Obstajajo le fragmenti s tega področja raziskovanja. Sicer pa to področje "odpira črno škatlo" diplomacije; ukvarja se z odnosi med spoloma, narodi idr. v diplomaciji, z medčloveškimi odnosi, lastnostmi posameznika v diplomatski službi (starost, izkušnost) ter drugimi sociološkimi, psihološkimi in vedenjskimi značilnosti diplomatskega ravnanja

*Nista čista modela obravnavane discipline.

Vir: Lasten prikaz.

V okviru te metodološke omejitve sta razmišljala tudi Brglez¹⁵ ter Udovič in Brglez,¹⁶ ki sta korpus diplomatskih študij razdelita na štiri področja, in sicer: (1) področje diplomatske zgodovine oz. zgodovine diplomacije, (2) podro-

¹⁵ Milan Brglez, "K slovenskim diplomatskim študijam", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 545–61 (dalje: Brglez, "K slovenskim diplomatskim študijam").

¹⁶ Boštjan Udovič in Milan Brglez, "Preučevanje diplomacije med tnalom (znanosti) in nakovalom (stroke)", v: *Slovenske misli o mednarodnih odnosih in pravu: prispevki ob 80-letnici dr. Ernesta Petriča*, ur. Andraž Zidar, Sanja Štiglic in Ana Polak Petrič (Ljubljana, 2016), str. 43–69 (dalje: Udovič in Brglez, "Preučevanje diplomacije med tnalom (znanosti) in nakovalom (stroke)").

čje strukture diplomacije, (3) področje diplomatskega prava (ki vključuje tudi konzularno pravo) ter (4) področje protokola in ceremoniala. Ta delitev sledi neki logiki, ki se je progresivno razvijala skozi stoletja in je našla mesto v sistemu diplomatskih študij. Moramo pa na tem mestu opozoriti, da gre pri določanju teh področij za "čiste modele", ki v raziskovalnem korpusu diplomatskih študij skorajda ne obstajajo, saj večina raziskav/analiz v diplomatskih študijah kombinira dve področji ali več njih (iz preglednice 1).

Navedena področja v *preglednici 1* so seveda orientacijska; dela znotraj diplomatskih študij so v ta področja tako uvrščena na podlagi prevladujoče tematike oz. tematike, ki je izhodišče znanstvenoraziskovalne analize avtorja.¹⁷ To seveda pomeni, da je vsaka takšna klasifikacija arbitrarna in (seveda tudi) pristranska ter da vključuje vse metodološke pomanjkljivosti in omejitve raziskovanja na tem podpodročju.

Empirična kvantitativna analiza razvoja slovenskih diplomatskih študij

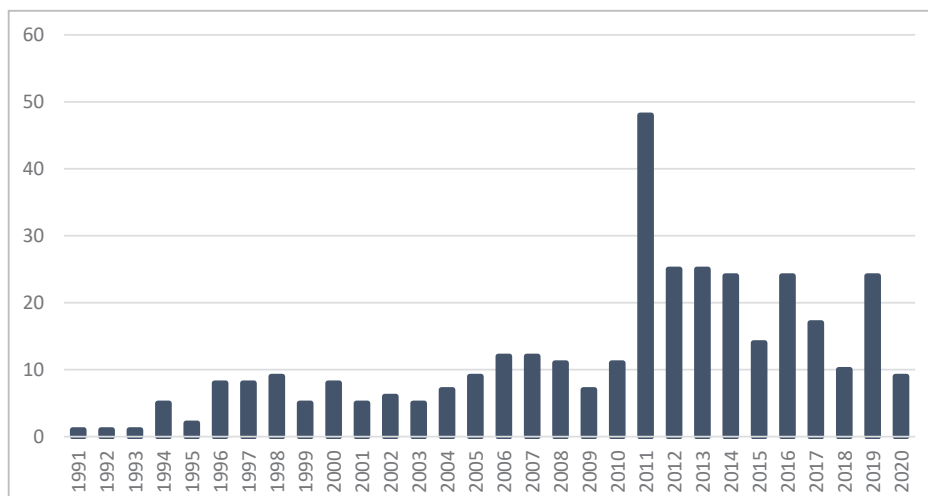
Celoten korpus objav v slovenskih diplomatskih študijah: 1991–2020

Metodologija raziskave

Če želimo preučiti, kako so se razvijale slovenske diplomatske študije, je treba najprej določiti, kaj je korpus analize. Najprej smo želeli sploh ugotoviti, koliko del, ki se ukvarjajo z diplomacijo nasploh, je bilo na Slovenskem izdanih/objavljenih po letu 1991. Da bi to ugotovili, smo se naslonili na bazo podatkov Udoviča, Brgleza in Godečeve,¹⁸ ki so za raziskovanje tega področja uporabili program COBISS+ (*Co-Operative Bibliographic System and Services*), v katerega so med ključne besede vpisali korena *diplomac** in *diplomat** ter tako dobili vzorec 8670: 5660 monografij in 2787 člankov, 223 virov je bilo kategoriziranih v druge kategorije. Glede jezika: 3012 del je bilo objavljenih v slovenskem jeziku, 2559 v angleškem, preostali so bili v drugih tujih jezikih oz. v jezikih držav nekdanje Jugoslavije. Ker so bila vsa ta dela vknjižena v sistem COBISS+, so avtorji baze določili še dodatna izločitvena kriterija, in sicer (a) ker gre za slovenske diplomatske študije, so določili, da mora biti avtor/-ica Slovenec/Slovenka; (b)

¹⁷ Če gre npr. za analizo zgodovinskega razvoja gospodarske diplomacije, bo delo uvrščeno v področje zgodovine; če znanstvenoraziskovalno delo analizira značilnosti diplomatske memoaristike, bo uvrščeno v področje protokola ali ceremoniala (zaradi jezikovne komponente) ali v področje sociologije diplomacije.

¹⁸ Boštjan Udovič, Milan Brglez in Nataša Godec, "Baza objav v COBISS+ s področja diplomatskih študij", (Ljubljana, 2020).

Graf 1: Število objavljenih del v okviru korpusa slovenskih diplomatskih študij: 1991–2020 (Udovič in Brglez)¹⁹

ker je večina vseh objav v korpusu v slovenskem in angleškem jeziku (64 %), so tudi za svoj vzorec izbrali le objave v teh dveh jezikih. Avtorji baze podatkov so določili še eno omejitev, in sicer so za analizo predvideli le strokovna in znanstvena dela, objavljena v monografijah, zbornikih in znanstvenih revijah. Na podlagi določenih kriterijev je vseh obravnavanih del 353 (N = 353).

Rezultati

V *grafu 1* vidimo letno količino objavljenih del znotraj korpusa slovenskih diplomatskih študij. Glede na nihanje grafa bi lahko dejali, da je število objavljenih del vse do leta 2005 manj kot 10 letno; prelom predstavlja leto 2006, ko je bilo teh del 12. Vrh v tridesetletnem obdobju je leta 2011, ko je bilo skupaj objavljenih 48 del.²⁰ Poleg izrazitega vrha v 2011 je videti, da število delo konstantno narašča.

Če *graf 1* segmentiramo po področjih in po vrsti objave raziskovalnih rezultatov, lahko ugotovimo naslednje: največ objav v obdobju 1991–2020 je s področja zgodovine diplomacije in s področja strukture diplomacije.²¹ Izračuni

¹⁹ Boštjan Udovič in Milan Brglez, *Slovenske diplomatske študije* – osnutek.

²⁰ Večji del teh sicer zapade na posebno tematsko številko revije *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), ter na monografijo *Diplomacija med teorijo in prakso*.

²¹ Pri klasifikaciji del so Udovič, Brglez in Godec (2020) upoštevali klasifikacijo del po Brglez, "K slovenskim diplomatskim študijam", ter Udovič in Brglez, "Preučevanje diplomacije med tnalom (znanosti) in nakovalom (stroke)".

pokažejo, da (a) se število člankov pri tipologiji *zgodovina (history)* vsako leto v povprečju poveča za 0,3 dela; (b) se število člankov pri tipologiji *struktura (Structure)* vsako leto v povprečju poveča za 0,22 dela (*graf 2*).

Če pa analizo izvedemo glede na zvrst/vrsto objav (znanstveni članki, poglavja v monografijah, monografije), lahko ugotovimo, da skozi vsa leta prevladuje predvsem objavlanje znanstvenih rezultatov v znanstvenih člankih, sledijo pa poglavja v monografijah in monografije. Računanje odnosov med vrstami in zvrstmi objav glede na leto izida pokaže naslednje: (a) število znanstvenih člankov se vsako leto v povprečju poveča za 0,45 članka; (b) število znanstvenih člankov je vsako leto v povprečju za 0,37 večje kot število izdanih knjig; (c) število znanstvenih člankov je vsako leto v povprečju za 0,36 večje kot število izdanih poglavij v zbornikih ali večavtorskih monografijah (*graf 3*).

Vse prikazano nam pokaže dve splošni značilnosti slovenskih diplomatskih študij:

- (1) raziskovalci in praktiki najpogosteje pišejo znanstveno-strokovne članke, najredkeje monografije. Slednje pišejo predvsem zgodovinarji oz. tisti, ki se ukvarjajo z zgodovino diplomacije;
- (2) v slovenskih diplomatskih študijah prednjačita področji zgodovine in strukture diplomacije, medtem ko sta tematiki diplomatskega in konzularnega prava ter protokola in ceremoniala bolj redko del znanstvenih objav.

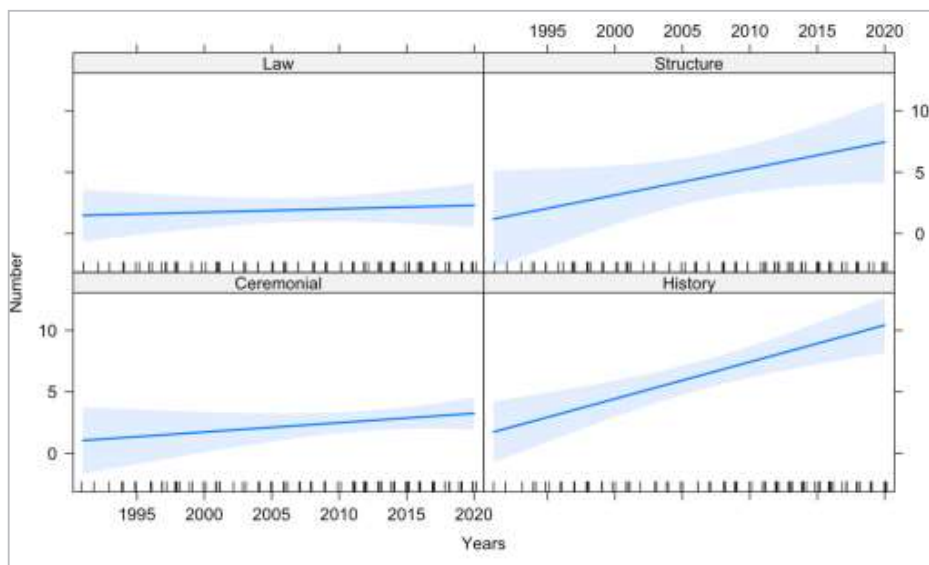
To lahko pripišemo trem dejstvom. Prvič, splošen pregled izbrane baze del s področja diplomatskih študij pokaže, da se na Slovenskem s poljem diplomatskih študij ukvarjajo večinoma zgodovinarji in strokovnjaki s področja diplomacije (tudi praktiki). Posledično so tudi njihove objave predvsem s področja zgodovine in strukture diplomacije. Drugič, objave s področja diplomatskega in konzularnega prava se pojavljajo v valovih – prvi val s prevodom konvencij v letih 1994 in 1995,²² drugi val v 2000-ih,²³ tretji val pa po letu 2014 z ustanovitvijo knjižne zbirke Mednarodno pravo.²⁴ Tretjič, področje protokola in ceremoniala je v slovenskih diplomatskih študijah izjemno podrazvito. Če odštejemo nekaj praktičnih priročnikov za protokolarno/ceremonialno vedenje²⁵

²² Iztok Simoniti, *Diplomatsko pravo* (Ljubljana, 1994); Iztok Simoniti, *Specialne misije* (Ljubljana, 1995a); Iztok Simoniti, *Multilateralna diplomacija* (Ljubljana, 1995b).

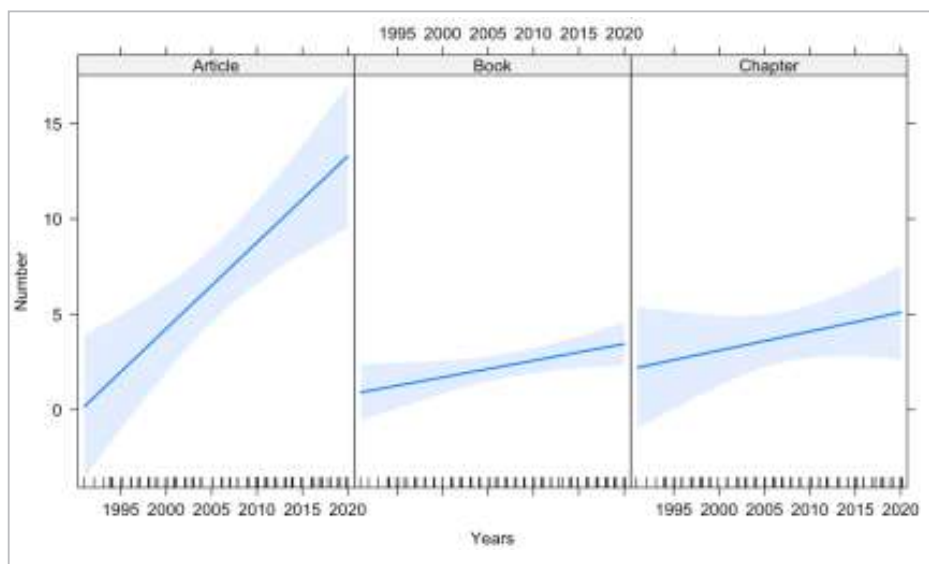
²³ Božo Cerar, *Diplomatska zaščita* (Piran, 2001); Borut Bohte in Vasilka Sancin, *Diplomatsko in konzularno pravo* (Ljubljana, 2006).

²⁴ Zbirko upravlja Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani in Ministrstvo za zunanje zadeve.

²⁵ Bojana Košnik, *Sodobni bonton in protokol* (Ljubljana, 2008); Ksenija Benedetti, *Protokol: Simfonija forme* (Ljubljana, 2008).

Graf 2: Rast/padanje števila objav znotraj slovenskih diplomatskih študij glede na področje

Graf 3: Rast števila znanstvenih člankov, monografij in poglavij v monografijah med leti 1991 in 2020

in nekaj objav o pomenu jezika v diplomaciji,²⁶ drugih objav na tem področju skorajda ni. Izjema je delo Arbeiterjeve in Brgleza,²⁷ ki protokol/ceremonial navezuje na simboliko v diplomaciji, ki še čaka na svoje nadaljevanje.

Empirična analiza objav s področja diplomatskih študij v znanstvenih revijah Teorija in praksa, Družboslovne razprave, Annales – Series Historia et Sociologia, Acta Histriae in Studia Historica Slovenica

Teorija in praksa in razvoj slovenskih diplomatskih študij: 1991–2020

Revija *Teorija in praksa* je bila ustanovljena leta 1964 kot glavna znanstveno-strokovna revija Fakultete za družbene vede (takrat še Visoke šole za politične vede). Letno revija izda do šest števil, članki so objavljeni v slovenskem in angleškem jeziku. Revija je vključena v številne mednarodne baze, mdr. v Scopus in ESCI.

Za pričujočo analizo smo pregledali vse letnike revije od začetka leta 1991 do decembra 2020.²⁸ V zastavljenem časovnem obdobju je izšlo 164 števil revije, ki so imele 1710 člankov, od tega je bilo člankov, ki bi jih lahko vsaj delno umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij, 47, kar predstavlja skoraj 3 % vseh člankov te revije v analiziranem časovnem obdobju.

Prvi članek, ki smo ga umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij, je napisal Bojko Bučar in je bil objavljen v prvi številki leta 1991.²⁹ V njem se je Bučar spraševal o temeljnih mednarodnopravnih dilemah in pogledih na slovensko samostojnost (ki pa še ni bila razglašena). Leta 1992 je revija objavila dva članka s področja slovenskih diplomatskih študij: Bojko Bučar je razglašal o odnosu med univerzalizmom in regionalizmom v slovenski zunanji

²⁶ Boštjan Udovič, Tanja Žigon in Marija Zlatnar Moe, "Posebnosti prevajanja strokovnega jezika diplomacije: primer Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih", *Slavistična revija* 59, št. 3 (2011), str. 269–291; Nina Gorenc, "Pasti in izzivi političnega in diplomatskega diskurza", *Teorija in praksa* 48, št. 4 (2011), str. 893–914; Boštjan Udovič in Monika Kalin Golob, "Med strahom in pogumom: slovensčina v jezikovni politiki in institucijah EU", *Teorija in praksa* 51, št. 4 (2014), str. 523–534, ter Boštjan Udovič in Monika Kalin Golob, "Med navdušenjem in razočaranjem: analiza poročanja treh slovenskih tiskanih dnevnikov o odločbi arbitražnega sodišča", *Slavistična revija* 67, št. 4 (2019), str. 587–603.

²⁷ Jana Arbeiter in Milan Brglez, *Prednostni vrstni red: sredstvo pozicioniranja ali (ne)uporabna simbolika?* (Ljubljana, 2017).

²⁸ V letnikih 1991–1996 je *Teorija in praksa* objavljala različne formate člankov – od izvirnih, znanstvenih, do strokovnih, poljudnih in komentarjev. Glede na namen smo v analizo vključili vse članke, ki so bili izvirni ali pregledni znanstveni, strokovni, članki v rubrikah *Iz raziskav* ter članki v rubriki *Pogledi in komentarji*.

²⁹ Bojko Bučar, "Nekatere mednarodne dileme in pogledi na samostojnost Slovenije", *Teorija in praksa* 28, št. 8–9 (1991), str. 1008–1014.

politiki,³⁰ Zlatko Adlešič pa o vključevanju Slovenije v Evropske integracije.³¹ Leto pozneje je Milan Brglez objavil članek o pomenu sodne imunitete v diplomatskem pravu, Marjan Osolnik o pomenu javne diplomacije v diplomatskem občevarstvu, Vlado Benko pa članek o vprašanjih nevtralnosti v (novem) mednarodnem sistemu. V letih 1994 in 1995 je *Teorija in praksa* postavila temelje diplomatskega prava znotraj slovenskih diplomatskih študij. Iztok Simoniti kot tri posebne številke objavi dela *Diplomatsko pravo*, *Multilateralna diplomacija* in *Specialne misije*, ki predstavljajo osnovo za poznejšo nadgradnjo prevodov ključnih diplomatskih konvencij v avtorstvu Boruta Bohteta in Vasilke Sancin (2006) ter Iztoka Simonitija, tokrat v vlogi urednika (2014). Ta tri temeljna dela so še danes med teoretiki in praktiki izjemno prepoznavna in pomembna, ne samo zato, ker na Slovenskem z njimi prvič dobimo prevode konvencij v slovenski jezik, ampak tudi zato, ker jih spremlja poglobljena spremna študija. Poleg omenjenih študij velja opozoriti, da je Bojko Bučar leta 1994 objavil pre-mišljanje o razvoju slovenske zunanje politike med Evropo in Balkanom,³² v kateri izpostavlja nevarnost *vseglibarstva* v zunanji politiki in diplomaciji.³³ Da se je *Teorija in praksa* odzivala tudi na aktualna zunanjepolitična in diplomatska vprašanja Slovenije, potrjujeta članka Zlatka Šabiča³⁴ o vlogi Slovenije kot majhne države v Svetu ministrov (EU) [ko bo postala članica EU – op. av.] in Mojce Drčar Murko³⁵ o odnosih Slovenije z Italijo ter izzivih v teh odnosih.

Sredi 1990-ih let so se vse bolj odpirala vprašanja, pomembna za razvoj slovenske diplomacije (in zunanje politike). Ernest Petrič (1996)³⁶ je tako razpravljal o značilnostih zunanje politike malih držav, Marko Kosin (1997)³⁷ o temeljih in zasnovah slovenske diplomacije in njeni učinkovitosti, Milan Jazbec (1998)³⁸ pa o vzpostavljanju diplomatskega aparata novih/malih držav.

³⁰ Bojko Bučar, "Univerzalizem in regionalizem v slovenski zunanji politiki", *Teorija in praksa* 29, št. 5–6 (1992), str. 484–490.

³¹ Zlatko Adlešič, "Oblikovanje nove Evrope in vključevanje Slovenije v evropske integracije", *Teorija in praksa* 29, št. 9–10 (1992), str. 867–876.

³² Bojko Bučar, "Slovenska zunanja politika med Evropo in Balkanom", *Teorija in praksa* 31, št. 11–12 (1994), str. 1063–1068.

³³ Ta strokovni članek se pogosto uporablja kot ilustracija na predavanjih ali v javnih nastopih njegovih nekdanjih študentov, ko povzamejo njegovo misel, rekoč, da se na Slovenskem na zunanjo politiko in nogomet spozna prav vsak. Z današnjega vidika se zdi ta stavek včasih prav preroškega značaja.

³⁴ Zlatko Šabič, "Vloga Slovenije kot majhne države v prihodnjem sistemu glasovanja v Svetu ministrov EU", *Teorija in praksa* 35, št. 1 (1998), str. 132–146.

³⁵ Mojca Drčar-Murko, "Odnosi z Italijo – ključni problem zunanje politike po neodvisnosti", *Teorija in praksa* 33, št. 4 (1996), str. 583–595.

³⁶ Ernest Petrič, "Zunanja politika majhnih držav", *Teorija in praksa* 33, št. 6 (1996), str. 876–897.

³⁷ Marko Kosin, "Kakšno profesionalno diplomatsko službo bi rabila Slovenija", *Teorija in praksa* 34, št. 2 (1997), str. 228–240.

³⁸ Milan Jazbec, "Vzpostavljanje diplomatskih organizacij novih majhnih držav", *Teorija in praksa* 35, št. 3 (1998), str. 455–471.

Preglednica 2: Avtorji in naslovi člankov v tematski številki revije *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011)

Avtor	Naslov
Milan Brglez	K slovenskim diplomatskim študijam ³⁹
Zlatko Šabič	Analogija med strukturama države in mednarodne skupnosti: globalno vladanje, mednarodne institucije in diplomacija v 21. stoletju ⁴⁰
Ernest Petrič	Imuniteta visokih državnih funkcionarjev pred kazensko jurisdikcijo tujih držav ⁴¹
Marjan Svetličič	Diplomacija in mednarodno poslovanje v 21. stoletju: komplementarnost ali nadomestnost ⁴²
Smiljana Knez in Iztok Simoniti	Drugotirna diplomacija: primer (so)delovanja državnih in nedržavnih akterjev v reševanju oboroženih konfliktov ⁴³
Andrej Rahten	Očrt slovenske diplomacije ali diplomacije Slovencev ⁴⁴
Sabina Kajnc	Evropeizacija slovenske zunanje politike: od pridružitvenega procesa do predsedovanja Svetu EU ⁴⁵
Vasilka Sancin	Nekateri izbrani vidiki prakse s področja diplomatskega in konzularnega prava v Sloveniji ⁴⁶
Rok Zupančič in Boštjan Udovič	Preventivna diplomacija Slovenije pri reševanju vprašanja samostojnosti in neodvisnosti Kosova (2007–2010) ⁴⁷
Andreja Jaklič	Razvoj storitev ekonomske diplomacije: vrzel med ponudbo in povpraševanjem v pospeševanju internacionalizacije ⁴⁸
Matevž Raškovič in Marjan Svetličič	Pomen poznavanja nacionalnega značaja in kulturnih posebnosti za slovensko gospodarsko diplomacijo: primer Hrvaške in Srbije ⁴⁹

³⁹ Milan Brglez, "K slovenskim diplomatskim študijam", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 545–561.

⁴⁰ Zlatko Šabič, "Analogija med strukturama države in mednarodne skupnosti: globalno vladanje, mednarodne institucije in diplomacija v 21. stoletju", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 562–585.

⁴¹ Ernest Petrič, "Imuniteta visokih državnih funkcionarjev pred kazensko jurisdikcijo tujih držav (prizadevanje za kodifikacijo)", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 586–603.

⁴² Marjan Svetličič, "Diplomacija in mednarodno poslovanje v 21. stoletju: komplementarnost ali nadomestnost", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 604–627.

⁴³ Smiljana Knez in Iztok Simoniti, "Drugotirna diplomacija: primer (so)delovanja državnih in nedržavnih akterjev v reševanju oboroženih konfliktov", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 628–645.

⁴⁴ Andrej Rahten, "Očrt slovenske diplomacije ali diplomacije Slovencev", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 646–667.

⁴⁵ Sabina Lange, "Evropeizacija slovenske zunanje politike: od pridružitvenega procesa do predsedovanja Svetu EU", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 668–687.

⁴⁶ Vasilka Sancin "Nekateri izbrani vidiki prakse s področja diplomatskega in konzularnega prava v Sloveniji", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 688–711.

⁴⁷ Rok Zupančič in Boštjan Udovič, "Preventivna diplomacija Slovenije pri reševanju vprašanja samostojnosti in neodvisnosti Kosova (2007–2010)", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 712–733.

⁴⁸ Andreja Jaklič, "Razvoj storitev ekonomske diplomacije: vrzel med ponudbo in povpraševanjem v pospeševanju internacionalizacije", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 751–775.

⁴⁹ Matevž Raškovič in Marjan Svetličič, "Pomen poznavanja nacionalnega značaja in kulturnih posebnosti za slovensko gospodarsko diplomacijo: primer Hrvaške in Srbije", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 776–799.

Bojko Bučar je leta 2001 objavil članek, v katerem je ocenjeval prvo desetletje slovenske zunanje politike in diplomacije,⁵⁰ leta 2004 pa je *Teorija in praksa* objavila dva članka s področja diplomatskih študij: Marko Kosin je raziskoval, kako bi morali oblikovati slovensko diplomacijo ob vstopanju v EU in NATO;⁵¹ Kristina Plavšak Kranjc pa je objavila članek o javni diplomaciji.⁵² Korpus "izgradnje" slovenskih diplomatskih študij v tem obdobju zaključujeta Bojko Bučar⁵³ in Milan Jazbec⁵⁴ s člankoma v posebni številki, izdani leta 2007, v čast 90-letnice profesorja Vladimirja Benka.

Naslednji prelom beležimo leta 2011, ko je *Teorija in praksa* izdala celo številko posvečeno slovenskim diplomatskim študijam. Ta številka je vsebovala 12 člankov, ki so z različnih vidikov osvetlili vprašanja, pomembna za diplomatske študije, hkrati pa tudi položaj Slovenije v sistemu (slovenskih in mednarodnih) diplomatskih študij (*preglednica 2*).⁵⁵

V naslednjih letih postanejo objave s področja (slovenskih) diplomatskih študij spet redkejše. Leta 2012 sta Marjan Svetličič in Kira Cerjak objavila članek o zastopanju nacionalnih interesov v času predsedovanja Slovenije Svetu EU,⁵⁶ leta 2014 pa je Boštjan Udovič objavil članek o pomenu jezika v diplomaciji.⁵⁷ V letu 2016 so bili v reviji objavljeni štirje članki s področja slovenskih diplomatskih študij: Rok Zupančič⁵⁸ je objavil članek o odnosih Združenih držav Amerike do slovenskega osamosvajanja in priznanja; Dimitrij Rupel⁵⁹ in Boštjan Udovič⁶⁰ sta (v okviru posebne tematske številke o 70-letnici Organizacije Združenih naro-

⁵⁰ Bojko Bučar, "Stroka in politika ob deseti obletnici slovenske zunanje politike", *Teorija in praksa* 38, št. 1 (2001), str. 142–151.

⁵¹ Marko Kosin, "Slovenska diplomacija ob vstopu v EU in NATO", *Teorija in praksa* 41, št. 3–4 (2004), str. 634–642.

⁵² Kristina Plavšak Kranjc, "Javna diplomacija: temeljni koncept in trendi", *Teorija in praksa* 41, št. 3–4 (2004), str. 643–658.

⁵³ Bučar, Bojko, "Spremembe v diplomaciji XXI. stoletja", *Teorija in praksa* 44, št. 6 (2007), str. 862–876.

⁵⁴ Milan Jazbec, "Postmoderna diplomacija", *Teorija in praksa* 44, št. 6 (2007), str. 877–895.

⁵⁵ Ta številka revije *Teorija in praksa* je le en del triptiha urednikov Udovič/Brglez. Drugi del so objave s področja slovenskih diplomatskih študij v reviji *Družboslovne razprave* leta 2012, tretji del pa znanstvena monografija *Diplomacija med teorijo in prakso* (2011).

⁵⁶ Marjan Svetličič in Kira Cerjak, "Slovensko predsedovanje Svetu EU in uresničevanje nacionalnih interesov", *Teorija in praksa* 49, št. 4–5 (2012), str. 645–669.

⁵⁷ Boštjan Udovič, "Diplomacija v jeziku in jezik v diplomaciji: Evropska unija deset let po veliki širitvi", *Teorija in praksa* 51, št. 4 (2014), str. 535–554.

⁵⁸ Rok Zupančič, "Preprečevanje, prepričevanje, obžalovanje : ZDA, razpad SFRJ in diplomatsko (ne) priznanje neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije (1990–1992)", *Teorija in praksa* 53, št. 2 (2016), str. 312–344.

⁵⁹ Dimitrij Rupel, "Zmečkana zastava: opazke ob 70. obletnici Organizacije združenih narodov (in drugih obletnicah)", *Teorija in praksa* 53, št. 3 (2016), str. 746–760.

⁶⁰ Boštjan Udovič, "'Vodili smo bitko za uresničenje našega načrta ---' : prispevek slovenskih stalnih predstavnikov k Organizaciji združenih narodov", *Teorija in praksa* 53, št. 3 (2016), str. 761–776.

dov) razpravljala o včlanjevanju Slovenije v OZN; Andrej Benedejčič⁶¹ pa je analiziral (diplomatskopolični) odnos Slovenije do Ruske federacije. Naslednja tri leta so bila leta zatišja. V korpus diplomatskih študij lahko v letih 2019 in 2020 umestimo tri članke: Jana Arbeiter in drugi (2019)⁶² so razpravljali o odnosu mednarodnega razvojnega sodelovanja in gospodarske diplomacije (Slovenije), Marko Lovec in Ana Bojinovič Fenko (2019)⁶³ o populizmu v zunanji politiki v državah Srednje Evrope, Barbara Kopač in Boštjan Udovič (2020)⁶⁴ pa o jezikovnih sredstvih predsednikov Slovenije in Ruske federacije. Zadnji članek s področja diplomatskih študij v obravnavanem obdobju je bil članek Boštjana Udoviča (2020)⁶⁵ o konzularni zaščiti v času epidemije covid-19.

Družboslovne razprave in razvoj slovenskih diplomatskih študij: 1991–2020

Revija *Družboslovne razprave* je bila ustanovljena leta 1984 kot revija Slovenskega sociološkega društva, kar je še danes. Kot takšna pokriva veliko ožje polje kot revija *Teorija in praksa*, saj so njene teme predvsem sociološke oz. navezane na sociologijo. Letno izidejo tri številke, članki so objavljeni v slovenskem in angleškem jeziku. Revija je vključena v številne mednarodne baze, mdr. v Scopus.

Za pričujočo analizo smo pregledali vse letnike revije od leta 1991 do decembra 2020. V zastavljenem časovnem obdobju je izšlo 72 številke, ki so imele 536 člankov, od tega je bilo člankov, ki bi jih lahko umestili v diplomatske študije, 6, kar predstavlja 1 % vseh člankov te revije v analiziranem časovnem obdobju. Da bo od vseh obravnavanih revij tu najmanj člankov s področja slovenskih diplomatskih študij, je pričakovano, saj gre za revijo Slovenskega sociološkega društva, ki obravnava predvsem pojave, povezane s sociološkimi in kulturološkimi vprašanji. Ne glede na vse pa je treba vseeno ugotoviti, da je bil velik delež, štirje članki od šestih, objavljen v eni tematski številki te revije, leta 2012.

Prvi članek, ki bi ga lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij, predvsem v steber sociologije diplomacije, je bil članek Marjana Svetličiča in

⁶¹ Andrej Benedejčič, "Slovenia and its relations with Russia in the Euro-Atlantic context", *Teorija in praksa* 53, št. 5 (2016), str. 1143–1171.

⁶² Jana Arbeiter, Maja Bučar in Boštjan Udovič, "Slovenian development cooperation and commercial diplomacy: twins or rivals?", *Teorija in praksa* 56, posebna št. (2019), str. 454–471.

⁶³ Marko Lovec in Ana Bojinovič Fenko, "Populism in the foreign policy of Central European states", *Teorija in praksa* 56, št. 4 (2019), str. 1152–1172.

⁶⁴ Barbara Kopač in Boštjan Udovič, "Jezikovnostilne razlike in sorodnosti v govoru ruskega in slovenskega politika", *Teorija in praksa* 57, št. 1 (2020), str. 286–307.

⁶⁵ Boštjan Udovič, "Consular protection in Slovenia during the first wave of Covid-19", *Teorija in praksa* 57, št. 4 (2020), str. 1147–1166.

Sabine Kajnč o pomenu mehkih in trdih znanj za delovanje uradnikov v času predsedovanja Svetu EU, ki je izšel leta 2009.⁶⁶ Dve leti pozneje sta Boštjan Udovič in Lea Pfajfar⁶⁷ napisala članek o pomenu izobraževanja in usposabljanja slovenskih diplomatov, ki še danes ostaja edini članek v Sloveniji na to temo. Leta 2012 so kamenček v mozaik korpusa slovenskih diplomatskih študij s svojimi članki dodali še Jure Požgan in Ana Bojinovič Fenko,⁶⁸ ki sta razpravljala o kulturni diplomaciji Slovenije, Danijel Crnčec,⁶⁹ ki se je ukvarjal z vprašanji okoljske diplomacije, ter Denis Mancevič,⁷⁰ ki je vzpostavil koncept diplomacije virov kot enega od enakovrednih konceptov v strukturi diplomacije. V tej isti številki je Boštjan Udovič⁷¹ pripravil zgodovinski pregled razvoja gospodarske diplomacije, s čimer je želel utemeljiti, da diplomacija ni (le) politična institucija, ki izvira iz 14. stoletja, ampak črpa svoje metode in prakse že iz predantike.

Po letu 2012 revija *Družboslovne razprave* ni objavila več nobenega članka, ki bi ga lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij.

Annales – Series Historica et Sociologia in razvoj slovenskih diplomatskih študij: 1991–2020

Revija *Annales – Series Historia et Sociologia* (ASHS) je leta 1990 ustanovilo Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko kot revijo, ki naj pokriva vprašanja zgodovine in družbenih ved Sredozemlja. Letno izidejo štiri številke, članki so objavljeni v slovenskem, italijanskem ter angleškem jeziku, izjemoma lahko tudi v hrvaškem ali srbskem jeziku. Revija je vključena v številne mednarodne baze, mdr. v Scopus in A&HCI.

Za pričujočo analizo smo pregledali vse letnike revije od začetka leta 1991 do decembra 2020. V zastavljenem časovnem obdobju je izšlo 30 letnikov (67 številok), ki so imeli 1150 člankov. Povprečno je tako na leto izšlo 38 člankov. Pri razvoju revije je mogoče videti dva časovna preloma. Prvi predstavlja leto

⁶⁶ Marjan Svetličič in Sabina Kajnč, "Neformalni viri vpliva v EU: trda in mehka znanja ter učinkovitost slovenske državne uprave v času predsedovanja Svetu EU", *Družboslovne razprave* 25, št. 61 (2009), str. 59–79.

⁶⁷ Lea Pfajfar in Boštjan Udovič, "Med deklarativnimi zavezami in realnostjo: upravljanje človeških virov na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije", *Družboslovne razprave* 27, št. 67 (2011), str. 23–40.

⁶⁸ Jure Požgan in Ana Bojinovič Fenko, "Kulturna diplomacija in kultura v mednarodnih odnosih: študija primera slovenske zunanje politike", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 25–53.

⁶⁹ Danijel Crnčec, "Okoljska diplomacija: odgovor na globalne okoljske izzive 21. stoletja?", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 55–73.

⁷⁰ Denis Mancevič, "Diplomacija virov – instrument preteklosti ali prihodnosti: primer odnosov Ruske federacije do EU", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 75–95.

⁷¹ Boštjan Udovič, "Je zgodovina diplomacije res prvenstveno (le) politična?", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 7–24.

1998, ko je revija namesto v eni številki izšla v dveh, drugega pa leto 2014, ko je začela izhajati v štirih številkah. Analiza objavljenih člankov pokaže, da sta na ti spremembi vplivali dve dejstvi: večji dotok člankov, ki so uspešno prestali recenzentske postopke, in razdelitev že obstoječega obsega člankov na več enakomernih številk.

Z vidika diplomatskih študij smo v vseh letih našeli 24 člankov, kar predstavlja 2 % vseh objavljenih člankov. Prvi članek, ki bi ga uvrstili v korpus diplomatskih študij, je Bojko Bučar objavil leta 1993.⁷² V njem je analiziral čezmejno in mednarodno sodelovanje evropskih subnacionalnih regij. Šele tri leta pozneje, leta 1996, zasledimo dva članka, ki sodita v korpus slovenskih diplomatskih študij: Jože Pirjevec je objavil članek o slovensko-italijanskih odnosih med leti 1915 in 1996,⁷³ Nevenka Troha pa članek na temo odnosa ljudi do političnih strank v zavezniških upravah v conah A in B.⁷⁴ Leta 2000 sta bila objavljena dva članka s področja slovenskih diplomatskih študij: Raoul Pupo je objavil članek o italijanskem eksodusu (*esodo*),⁷⁵ Sandi Volk pa o odnosu *Odbora narodne osvoboditve* od eksodusa Italijanov iz cone B Svobodnega tržaškega ozemlja.⁷⁶ V letih 2002 in 2003 sta bila objavljena dva članka s področja diplomatske zgodovine Slovenije (oz. Jugoslavije). Salvator Žitko je leta 2002 objavil članek o slovensko-hrvaških odnosih v Istri v letih 1861–1914,⁷⁷ Stefano Santoro pa leta 2003 članek o italijanski kulturni diplomaciji v Kraljevini Jugoslaviji v času fašizma.⁷⁸ Nato do leta 2014, z izjemo objave Viljemke Škorjanc o pripravah na osimska pogajanja (2006),⁷⁹ v ASHS niso objavili nobenega članka, ki bi ga lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij.

Leta 2014 je bil v ASHS objavljen poseben sklop o jugoslovanski diplomaciji, njenem nastajanju in njenih posebnostih, ki je vključeval 18 znanstvenih člankov. V zvezi s slovenskimi diplomatskimi študijami lahko izdvojimo sedem

⁷² Bojko Bučar, "Čezmejno in mednarodno sodelovanje evropskih subnacionalnih regij", *Annales* 3 (1993), str. 211–218.

⁷³ Jože Pirjevec, "Slovensko-italijanski odnosi od leta 1915 do danes", *Annales* 6, št. 8 (1996), str. 9–14.

⁷⁴ Nevenka Troha, "Odnos ljudi in političnih strank do zavezniških vojaških uprav v conah A in B Julijske krajine (1945–1947)", *Annales* 6, št. 8 (1996), str. 157–166.

⁷⁵ Raoul Pupo, "Orientamenti del la piu recente storiografia italiana sull'esodo Istriano", *Annales – Series Historia et Sociologia* 10, št. 1 (2000), str. 165–170.

⁷⁶ Sandi Volk, "Odbor narodne osvoboditve za Istro (CLNI) in eksodus iz cone B Svobodnega tržaškega ozemlja – predlogi italijanski vladi za sprejem in namestitev beguncev iz maja 1954", *Annales – Series Historia et Sociologia* 10, št. 1 (2000), str. 231–240.

⁷⁷ Salvator Žitko, "Slovensko-hrvaški politični odnosi v Istri v času ustavne dobe 1861–1914", *Annales – Series Historia et Sociologia* 12, št. 1 (2002), str. 29–50.

⁷⁸ Stefano Santoro, "La diplomazia culturale italiana in Jugoslavia durante il fascismo", *Annales – Series Historia et Sociologia* 13, št. 1 (2003), str. 125–148.

⁷⁹ Viljemka Škorjanc, "Priprave na osimska pogajanja", *Annales – Series Historia et Sociologia* 16, št. 1 (2006), str. 43–56.

člankov, ki so se posredno ali neposredno povezovali tudi z razvojem "slovenske" diplomacije. Slobodan Selinič⁸⁰ je v svojem članku analiziral pomen politike pri oblikovanju diplomacije, pri čemer se je osredotočil na oblikovanje partijske diplomacije. Andrej Rahten⁸¹ je analiziral prehod posameznikov iz diplomacije Kraljevine Jugoslavije v diplomacijo nove (socialistične) Jugoslavije. Jovan Čavoški⁸² je v svoji analizi predstavil delo veleposlanika Dušana Kvedra v Indiji in njegov pomen za nastanek vezi med Indijo in Jugoslavijo, ki se je odrazila v neuvrščenenem gibanju. S to tematiko, a bolj z vidika gospodarske diplomacije, se je ukvarjal tudi Jure Ramšak,⁸³ ki ga je zanimalo predvsem, kako "socialistična" je bila gospodarska diplomacija Jugoslavije (oz. kakšne so bile njene značilnosti). Dušan Nečak⁸⁴ je na podlagi nemških arhivov odkrival vprašanja odnosov med Jugoslavijo in Nemčijo. Odnos "oblasti" do sosednjih držav sta analizirala Bojan Godeša in Gorazd Bajc, pri čemer se je Godeša⁸⁵ ukvarjal z vprašanjem odnosa partizanskega gibanja do sosednjih držav, Bajc⁸⁶ pa s Titovim obiskom v Rimu (kot implicitno predhodnico nastanka Osimskih sporazumov). V letih 2015 in 2016 v ASHS ni bilo objavljenih člankov s področja diplomatskih študij, je pa ASHS leta 2017 objavil sklop člankov, ki bi jih lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij. Od osmih člankov bi lahko štiri eksplicitno umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij, štiri pa implicitno,⁸⁷ saj so predstavljali razpadanje Jugoslavije oz. odnose Jugoslavije z drugimi državami (na političnem in gospodarskem področju). Četudi bi bili navedeni štirje članki v siste-

⁸⁰ Slobodan Selinič, "Jugoslovenska diplomatija 1945–1950: stvaranje partijske diplomatije", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 553–562.

⁸¹ Andrej Rahten, "Kraljevi ali maršalovi diplomati? Politične dileme in opredelitve slovenskih diplomatov na prehodu iz monarhistične v komunistično Jugoslavijo", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 563–576.

⁸² Jovan Čavoški, "Od Alpa do Himalaja: ambasador Dušan Kveder i razvoj jugoslovensko-indijskih odnose", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 625–636.

⁸³ Jure Ramšak, "'Socialistična' gospodarska diplomacija: dejavnost Socialistične republike Slovenije na področju mednarodnih ekonomskih odnosov 1974–1980", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 733–748.

⁸⁴ Dušan Nečak, "Slovenski diplomati v nemško-jugoslovenskih odnosih 1949–1973", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 703–712.

⁸⁵ Bojan Godeša, "Oblikovanje odnosa do sosednjih držav (Italija, Avstrija) v slovenskem/jugoslovenskem partizanskem gibanju (1941–1945)", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 749–762.

⁸⁶ Gorazd Bajc, "Dietro le quinte della visita di Tito a Roma nel 1971: il contesto locale e internazionale letto dalla diplomazia Britannica", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 713–732.

⁸⁷ Mateja Režek, "»Izraelska zveza«: Tajni stiki med Jugoslavijo in Izraelom v osemdesetih letih", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 671–686; Jure Ramšak, "From Skadarlija to Downing Street: Velika Britanija in začetek jugoslovenske krize, 1980–1985", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 687–698; Carlos González Villa, "From 'Pessimism' to Geopolitical Instrumentalisation: Revisiting the US Policy towards dying Yugoslavia", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 699–712; Marko Zajc, "Samoumeščanje slovenskih intelektualcev v simbolno geografijo Evrope v osemdesetih letih", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 769–776.

mu diplomatskih študij uvrščeni predvsem v področje zgodovine diplomacije (Slovenije), v njih avtorji analizirajo tudi področje diplomatske strukture. Tako Boštjan Udovič analizira gospodarsko diplomacijo kot pradiplomacijo (lahko tudi paradiplomacijo) novonastajajoče slovenske države;⁸⁸ Kornelija Ajlec se v svoji raziskavi osredotoča včlanjevanje Slovenije v Združene narode skozi korespondenco njihovega generalnega sekretarja de Cuellara.⁸⁹ Na drugi strani Božo Repe in Matjaž Klemenčič analizirata pomen akterstva pri oblikovanju samostojne zunanje politike Slovenije, pri čemer se Repe usmerja predvsem v delo predsednika Milana Kučana na področju zunanje politike in diplomacije,⁹⁰ Klemenčič pa raziskuje delo in aktivnosti slovenskih manjšin in izseljencev (ter njihove politične in diplomatske napore) za priznanje Slovenije.⁹¹

ASHS je v letih od 2018 do 2020 objavila tri prispevke s področja slovenskih diplomatskih študij. Leta 2019 sta članek o gospodarski diplomaciji Slovenije in Črne gore objavila Boštjan Udovič in Danijela Jačimovič;⁹² Marjan Horvat je leta 2020 objavil članek o položaju Slovenije v Evropski uniji oz. o tem, ali bi bila Slovenija lahko posrednik v EU-integracijah.⁹³ Istega leta sta Faris Kočan in Boštjan Udovič objavila članek o diplomaciji s spominom,⁹⁴ ki obravnava pomen spomina za oblikovanje diplomacije oz. diplomatske aktivnosti. Poleg naštetih treh člankov bi lahko v korpus slovenskih diplomatskih študij šteli še članek Izidorja Janžekoviča, ki razpravlja o prenosu ravnotežja moči iz Italije v Evropo v novem veku (2019),⁹⁵ ter članek Darka Friša, Attile Kovácsa in Tadeje Melanšek (2020)⁹⁶ o slovesnostih v Prekmurju ob njegovi priključitvi k Sloveniji, ki bi ga znotraj klasifikacije diplomatskih študij umestili na področje protokola in ceremoniala.

⁸⁸ Boštjan Udovič, "We Told the Truth about Yugoslavia ...!: Slovenian (Para)diplomats in 1990–1992", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 713–730.

⁸⁹ Kornelija Ajlec, "Slovenia and the UN in the Correspondence of the Secretarygeneral Javier Perez de Cuellar, 1991–1992", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 755–768.

⁹⁰ Božo Repe, "Vloga Milana Kučana v slovenski zunanji politiki", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 743–754.

⁹¹ Matjaž Klemenčič, "Vloga pripadnikov slovenskih avtohtonih manjšin v sosednjih državah in slovenskih izseljencev v osamosvajanju Slovenije", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 731–742.

⁹² Boštjan Udovič in Danijela Jačimovič, "Osamosvojitve držav in 'pozaba' zgodovinskih dosežkov: primer ne-nadaljevanja gospodarske diplomacije Jugoslavije v Sloveniji in Črni gori po njuni osamosvojitvi", *Annales – Series Historia et Sociologia* 29, št. 1 (2019), str. 55–68.

⁹³ Marjan Horvat, "Slovenija v evroatlantskih integracijah: Izginjajoči posrednik?", *Annales – Series Historia et Sociologia* 30, št. 4 (2020), str. 701–718.

⁹⁴ Faris Kočan in Boštjan Udovič, "Diplomacija s (kolektivnim) spominom: kako preteklost vpliva na izvajanje diplomacije?", *Annales – Series Historia et Sociologia* 30, št. 3 (2020), str. 457–468.

⁹⁵ Izidor Janžekovič, "Izvor in prenos ideje ravnotežja moči iz Italije v Evropo", *Annales – Series Historia et Sociologia* 29, št. 3 (2019), str. 345–362.

⁹⁶ Darko Friš, Attila Kovács in Tadeja Melanšek, "Slovesnosti ob priključitvi Prekmurja h Kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev", *Annales – Series Historia et Sociologia* 30, št. 4 (2020), str. 657–678.

Acta Histriae in razvoj slovenskih diplomatskih študij: 1991–2020

Mlajša sestra revije *Annales – Series Historia et Sociologia* je revija *Acta Histriae* (AH), ki je prvič izšla leta 1993. Njen ustanovitelj je bilo Zgodovinsko društvo za Južno Primorsko. Revija je nastala zaradi potrebe po večji specializaciji na zgodovino Sredozemlja, saj je *Annales – Series Historia et Sociologia* postajala vse bolj družboslovna revija, zato je zmanjkovalo prostora za zgodovinske teme, povezane s Severnim Sredozemljem. Letno v zbirki AH izidejo štiri številke, članki so objavljeni v slovenskem, italijanskem ter angleškem jeziku, izjemoma lahko tudi v hrvaškem ali srbskem jeziku. Revija je vključena v številne mednarodne baze, mdr. v Scopus, A&HCI in SSCI.

Za pričujočo analizo smo pregledali vse letnike revije od leta 1993 do decembra 2020. V zastavljenem časovnem obdobju je izšlo 70 števil,⁹⁷ ki so skupaj vsebovale 922 znanstvenih člankov.⁹⁸ Člankov, ki bi jih lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij, je bilo 21, kar predstavlja 2,2 % vseh člankov te revije v analiziranem časovnem obdobju.⁹⁹ Ker je AH revija, ki pokriva področje zgodovine, smo predpostavili, da bodo članki v tej reviji obravnavali predvsem področje zgodovine diplomacije. Ta predpostavka se je pokazala kot točna.

Prvi znanstveni članki, ki jih lahko vključimo v korpus slovenskih diplomatskih študij, so bili objavljeni leta 1998, in sicer v sklopu, ki je nastal kot rezultat mednarodne znanstvene konference o Pariški mirovni pogodbi (1947). V tem sklopu je Jože Pirjevec predstavil značilnosti sprejemanja Pariške mirovne pogodbe in njen vpliv na Jugoslavijo (in Slovenijo).¹⁰⁰ Pirjevčevo kontekstualizacijo časa je dopolnil Zachary Irwin s prispevkom o odnosu Združenih držav Amerike do Jugoslavije po drugi svetovni vojni,¹⁰¹ Petar Strčić se je ukvarjal z jugoslovanskim odnosom do krajev v zahodni Istri (cona B),¹⁰² Jerca Vodušek Starič pa z vprašanjem diplomatskega delovanja Jugoslavije do vzpostavljanja (slovenske/jugoslovanske) zahodne meje.¹⁰³ Z vidika slovenskega naroda,

⁹⁷ Do leta 1999 je izhajala po ena številka letno, med letoma 1999 in 2007 po dve, od leta 2008 naprej pa izhajajo štiri številke letno.

⁹⁸ V povprečju je na leto izšlo 34 člankov.

⁹⁹ Pri klasifikaciji smo bili izredno konservativni, saj bi glede na specifično tematiko, ki jih obravnava AH, lahko več (zgodovinskih) del uvrstili v korpus diplomatskih študij. Kljub temu smo se odločili, da se osredotočimo samo na dela, ki so diplomacijo omenila implicitno ali eksplicitno.

¹⁰⁰ Jože Pirjevec, "Pariška mirovna konferenca", *Acta Histriae* VI (1998), str. 7–14.

¹⁰¹ Zachary T. Irwin, "United States Policy Towards Yugoslavia after The Second World War", *Acta Histriae* VI (1998), str. 23–44.

¹⁰² Petar Strčić, "Prilog hrvatskom sudjelovanju u diplomatskim odlukama druge Jugoslavije o zapadnim hrvatskim krajevima (1943.–1947.)", *Acta Histriae* VI (1998), str. 45–70.

¹⁰³ Jerca Vodušek Starič, "Poskus orisa učinkov jugoslovanske politike na diplomatsko dogajanje v obdobju 1945–1947", *Acta Histriae* VI (1998), str. 81–98.

države in nacije sta pomembna še dva prispevka iz tega sklopa, in sicer Gianpaola Valdevita, ki je analiziral položaj in odnos zaveznikov do Trsta,¹⁰⁴ ter Glende Sluga, ki je raziskovala prvo pojavljanje "etničnega ozemlja" na primeru jugoslovansko-italijanske meje (na zahodu Slovenije).¹⁰⁵ Šest let časa je bilo nato treba, da je AH spet objavila nekaj raziskav, ki bi jih lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij.

Leta 2003 je bila posebna števila AH posvečena nastanku samostojne Slovenije. Od 21 prispevkov bi tri lahko uvrstili v korpus slovenskih diplomatskih študij: Sabrina P. Ramet je analizirala odnos Združenih držav Amerike do Slovenije med letoma 1990 in 1992,¹⁰⁶ Georges Castellan poročanje o slovenskem osamosvajanju v francoskem časopisu *Le Monde*,¹⁰⁷ Dimitrij Rupel pa je prikazal prve korake v zunanjepolitično samostojnost Slovenije.¹⁰⁸ Preostali članki so se bolj ukvarjali z drugimi vidiki samostojnosti in neodvisnosti Slovenije.

Spet je preteklo nekaj let brez objavljenih raziskav iz slovenskih diplomatskih študij. Pogojno bi lahko kot mejne objave (ki ne sodijo v celoti v diplomatske študije, imajo pa nekatere takšne črte) šteli dela Marine Rossi o Ivanu Regentu in njegovem delovanju v Moskvi,¹⁰⁹ Jana Pelikána o Titovih pogovorih v Moskvi aprila 1968¹¹⁰ in Ondřeja Vojt chovskega o francosko-slovenskem komunistu Antonu Rupniku.¹¹¹ Leta 2010 je Andrej Rahten objavil študijo o Ivanu Schweglu ter o njegovih dejavnostih pri reševanju jadranskega vprašanja na pariški mirovni konferenci.¹¹²

¹⁰⁴ Giampaolo Valdevita, "Gli Alleati e la questione di Trieste fra peace making e guerra fredda", *Acta Histriae* VI (1998), str. 99–116.

¹⁰⁵ Glenda Sluga, "Inventing ethnic spaces: 'Free Territory', Sovereignty and the 1947 Peace Treaty", *Acta Histriae* VI (1998), str. 173–186.

¹⁰⁶ Sabrina P. Ramet, "The United States and Slovenia, 1990–1992", *Acta Histriae* 11, št. 1 (2003), str. 53–72.

¹⁰⁷ Georges Castellan, "L'Indépendance de la Slovénie d'après le journal français 'Le Monde'", *Acta Histriae* 11, št. 1 (2003), str. 73–80.

¹⁰⁸ Dimitrij Rupel, "Zunanjepolitični vidiki osamosvojitve Slovenije", *Acta Histriae* 11, št. 1 (2003), str. 119–128.

¹⁰⁹ Marina Rossi, "Ivan Regent a Mosca nei documenti riservati dell'archivio del P.C.U.S. ed in alcune fonti autobiografiche ed epistolari (1931–1945)", *Acta Histriae* 17, št. 4 (2009), str. 681–718.

¹¹⁰ Jan Pelikán, "Titovi pogovori v Moskvi aprila 1968 in češkoslovaška kriza", *Acta Histriae* 18, št. 1–2 (2010), str. 101–126.

¹¹¹ Ondřej Vojt chovský, "Anton Rupnik: pot slovensko-francoskega komuniste do kariere jugoslovanskega informbirojevskega funkcionarja", *Acta Histriae* 18, št. 1–2 (2010), str. 691–712.

¹¹² Andrej Rahten, "Dr. Ivan Schwegel in jadransko vprašanje na pariški mirovni konferenci", *Acta Histriae* 18, št. 3 (2010), str. 151–174.

Preglednica 3: Članki iz korpusa slovenskih diplomatskih študij, objavljeni v *Acta Histriae* 21 (2013)

Avtor	Naslov	Številka
Bojan Godeša	Lojze Ude in poskus vzpostavitve premirja med drugo svetovno vojno ¹¹³	3
Gorazd Bajc	Posredniška vloga britanske diplomacije pri definiranju jugoslovansko-italijanske meje po prvi svetovni vojni ¹¹⁴	3
Dimitrij Rupel	Managing Yugoslav crises conference on Yugoslavia in the Hague (1991) and the challenges of multilateral diplomacy ¹¹⁵	3
Mateja Režek	Jugoslavija in nastanek Izraela: delitev Palestine in ilegalno preseljevanje Judov (1945–1948) ¹¹⁶	3
Dušan Nečak	Ponovna navezava diplomatskih stikov med Zvezno republiko Nemčijo in Socialistično federativno republiko Jugoslavijo ter reakcija Nemške demokratične republike nanjo ¹¹⁷	3
Andrej Rahten	Slovenski diplomati v začetnih letih jugoslovanskega stalnega predstavništva pri OZN ¹¹⁸	3
Borut Klabjan	"Transnacionalne politike, nacionalna diplomacija"? Slovenci in delovna skupnost Alpe-Jadran, 1978–1991 ¹¹⁹	3
Gašper Mithans	Vloga tajnega pogajalca pri sklepanju jugoslovanskega konkordata ¹²⁰	4
Mateja Režek	Jugoslovansko–izraelsko tajno sodelovanje v senci prve arabsko–izraelske vojne in spora z informbirojem (1948–1953) ¹²¹	4
Milan Jazbec	Diplomacija v romanih: refleksija, sugestija ali samo fikcija? ¹²²	4

¹¹³ Bojan Godeša, "Lojze Ude in poskus vzpostavitve premirja med drugo svetovno vojno", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 283–292.

¹¹⁴ Gorazd Bajc, "Posredniška vloga britanske diplomacije pri definiranju jugoslovansko-italijanske meje po prvi svetovni vojni", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 293–312.

¹¹⁵ Dimitrij Rupel, "Managing Yugoslav Crises. Conference on Yugoslavia in The Hague (1991) and the Challenges of Multilateral Diplomacy", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 329–360.

¹¹⁶ Mateja Režek, "Jugoslavija in nastanek Izraela: delitev Palestine in ilegalno preseljevanje Judov (1945–1948)", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 361–376.

¹¹⁷ Dušan Nečak, "Ponovna navezava diplomatskih stikov med Zvezno Republiko Nemčijo in Socialistično Federativno Republiko Jugoslavijo ter reakcija Nemške Demokratične Republike nanjo", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 377–388.

¹¹⁸ Andrej Rahten, "Slovenski diplomati v začetnih letih jugoslovanskega stalnega predstavništva pri OZN", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 389–408.

¹¹⁹ Borut Klabjan, "»Transnacionalne politike, nacionalna diplomacija«? Slovenci in delovna skupnost Alpe-Jadran, 1978–1991", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 409–427.

¹²⁰ Gašper Mithans, "Vloga tajnega pogajalca pri sklepanju jugoslovanskega konkordata", *Acta Histriae* 21, št. 4 (2013), str. 809–824.

¹²¹ Mateja Režek, "Jugoslovansko–izraelsko tajno sodelovanje v senci prve arabsko–izraelske vojne in spora z informbirojem (1948–1953)", *Acta Histriae* 21, št. 4 (2013), str. 825–838.

¹²² Milan Jazbec, "Diplomacija v romanih: refleksija, sugestija ali samo fikcija?", *Acta Histriae* 21, št. 4 (2013), str. 839–854.

Velik razmah so dobile raziskave iz slovenskih diplomatskih študij leta 2013 v številkah 3 in 4. V številki 3 je od 18 sedem prispevkov posvečenih slovenski oz. jugoslovanski diplomatski zgodovini (39 %), v številki 4 pa trije od 21 (14 %). V objavljenih raziskavah se tako pojavljajo vprašanja, povezana z delovanjem Slovencev pri Združenih narodih, o posamičnih diplomatih, pomenu diplomacije drugih držav za reševanje odprtih vprašanj zahodne meje, o odnosih med jugoslovansko in nemško diplomacijo, pa tudi vprašanja, povezana z nedržavnimi akterji (npr. Alpe–Jadran), s Svetim sedežem in sklepanjem konordatov med Svetim sedežem in Jugoslavijo ter končno tudi dileme, vezane na nastanek samostojne diplomacije Slovenije, povezane s konferenco v Haagu (1991) (*preglednica 3*).¹²³

Po letu 2013 lahko v korpus diplomatskih študij v AH uvrstimo samo še članek Jureta Ramšaka, objavljen leta 2015, ki se ukvarja z gospodarsko diplomacijo slovenskih podjetij med letoma 1970 in 1990.¹²⁴

Studia Historica Slovenica in razvoj slovenskih diplomatskih študij: 1991–2020

Revija *Studia Historica Slovenica* je bila ustanovljena leta 2001. Njen izdajatelj je mariborsko zgodovinsko društvo dr. Franca Kovačiča, v navezavi na Filozofsko fakulteto Univerze v Mariboru. Nasploh bi lahko dejali, da znanstvena revija pokriva področje štajerske zgodovine, čeprav zajema tudi širše družboslovno-zgodovinske tematike. Letno običajno izidejo tri številke. Revija je vključena v številne mednarodne baze, mdr. v Scopus.

Za našo analizo smo pregledali vse letnike od leta 2001 do 2020. V tem času je izšlo 45 številk revije (nekatero so bile dvojne), ki so imele skupaj 634 člankov; člankov, ki bi jih lahko uvrstili v diplomatske študije, je bilo 12, če pa bi diplomatske študije razumeli najbolj široko, je bilo teh člankov 15, kar predstavlja 2,3 % vseh člankov te revije v analiziranem časovnem obdobju.

Prvi znanstveni članek, ki bi ga lahko uvrstili v korpus diplomatskih študij, je bil objavljen leta 2009. V njem je Andrej Rahten obravnaval diplomatsko delovanje Izidorja Cankarja in Franka Starmana v Ottawi v času druge svetovne vojne.¹²⁵ Temu članku sta leta 2011 sledila dva članka, ki sodita v širše področje diplomatskih študij: Boštjan Udovič je objavil zgodovinsko analizo reševanja

¹²³ Konferenca v Haagu je poznana tudi kot Carringtonova konferenca, imenovana po nekdanjemu britanskemu zunanjemu ministru lordu Petru Carringtonu.

¹²⁴ Jure Ramšak, "Poskus drugačne globalizacije: slovensko gospodarstvo in dežele v razvoju 1970–1990", *Acta Histriae* 23, št. 4 (2015), str. 765–782.

¹²⁵ Andrej Rahten, "The first Slovenian legation in our history: diplomatic activities of Izidor Cankar and Frank Starman in Ottawa during the Second World War", *Studia Historica Slovenica* 9, št. 1 (2009), str. 111–146.

vprašanja Ljubljanske banke v državah nekdanje Jugoslavije,¹²⁶ Matjaž Klemenčič pa analizo o delu (slovensko-)ameriškega politika Franka Lauscheta, v kateri prikazuje tudi poskuse vpliva na ameriško administracijo, da bi poskrbela za udejanjanje Avstrijske državne pogodbe na avstrijski strani.¹²⁷ Leta 2012 je Gorazd Bajc objavil članek na temo udejanjanja slovenske samostojnosti skozi oči italijanskih diplomatskih arhivov.¹²⁸ Leta 2013 smo priča prvemu večjemu sklopu, ki bi ga lahko uvrstili v slovenske diplomatske študije, in sicer se revija posveča trem pomembnim slovenskim diplomatom, ki so službovali v jugoslovanski politiki (in diplomatski službi). Gregor Jenuš v svojem članku predstavlja življenje in delo Jožeta Vilfana,¹²⁹ Aleksandra Gačić Jožeta Brileja,¹³⁰ Vladimir Prebilič in Jelena Juvan pa Aleša Beblerja.¹³¹ Ta trojček člankov pomembno prispeva k spoznavanju slovenskih diplomatov, njihovega dela, ter dopolnjuje tudi spoznanja, ki jih na Slovenskem razširja knjižna (pod)zbirka *Studia Diplomatica Slovenia – Personae*. Z vidika diplomatskih študij je pomembna tudi tematska številka ob 10-letnici članstva Slovenije v Evropski uniji, ki je izšla leta 2014. V njej lahko zasledimo tri članke, ki se ukvarjajo z zunanjo politiko ter diplomacijo in ki bi jih lahko umestili v korpus slovenskih diplomatskih študij. Prvi članek analizira vprašanja in razvojne premise slovenske zunanje politike (avtorja Zlatko Šabič in Sabina Kajnč Lange),¹³² drugi se usmerja bolj v vprašanja odnosa slovenske zunanje politike in diplomacije do držav nekdanje Jugoslavije (avtorja Ana Bojinovič Fenko in Jure Požgan).¹³³ Tretji članek pa razpravlja v smeri pomena mednarodnega razvojnega sodelovanja Slovenije ter njene mehke moči v zunanji politiki in diplomaciji (avtorja Boštjan Udovič in Maja Bučar).¹³⁴ Med letoma 2015 in 2017 v obravnavani reviji ne najdemo člankov, ki bi bili del korpusa slovenskih diplomatskih študij. 100-letnica prve svetovne

¹²⁶ Boštjan Udovič, "The problem of hard-currency savings in Ljubljanska banka d. d., Ljubljana: between politics and (international) law", *Studia Historica Slovenica* 11, št. 1 (2011), str. 185–213.

¹²⁷ Matjaž Klemenčič, "Življenje in delo ameriškega politika slovenskega porekla Franka Lauscheta s posebnim ozirom na slovenske zadeve", *Studia Historica Slovenica* 11, št. 2–3 (2011), str. 735–761.

¹²⁸ Gorazd Bajc, "Italija, razpad Jugoslavije in osamosvojitve ter mednarodno priznanje Slovenije", *Studia Historica Slovenica* 12, št. 2–3 (2012), str. 379–400.

¹²⁹ Gregor Jenuš, "Joža Vilfan – odklon od družinske tradicije", *Studia Historica Slovenica* 13, št. 2–3 (2013), str. 499–518.

¹³⁰ Aleksandra Gačić, "Dr. Jože Brilej – jugoslovanski diplomat pri OZN", *Studia Historica Slovenica* 13, št. 2–3 (2013), str. 519–537.

¹³¹ Vladimir Prebilič in Jelena Juvan, "Med političnim in vojaškim odločanjem: Aleš Bebler", *Studia Historica Slovenica* 13, št. 2–3 (2013), str. 539–560.

¹³² Zlatko Šabič in Sabina Lange, "Past, present and future: Slovenia, European institutions and the problem of project-based foreign policy", *Studia Historica Slovenica* 14, št. 1 (2014), str. 37–54.

¹³³ Ana Bojinovič Fenko in Jure Požgan, "Regionalisation of Slovenian foreign policy: escape from the Balkans, return to the Western Balkans", *Studia Historica Slovenica* 14, št. 1 (2014), str. 55–73.

¹³⁴ Boštjan Udovič in Maja Bučar, "Slovenia's international development cooperation: between (declarative) commitments and (outsoken) reality", *Studia Historica Slovenica* 14, št. 1 (2014), str. 75–95.

vojne se je odrazila tudi v pisanju o diplomaciji (Slovenije). Tako v *Studia historica Slovenica* v letu 2018 zasledimo dva članka Andreja Rahtena, ki obravnavata to tematiko. Prvi se nanaša na vprašanja delovanja avstro-ogrske diplomacije in vstop ZDA v vojno,¹³⁵ drugi pa je bolj "slovenski", saj se osredinja na delovanje slovenskega diplomata Ivana Žolgerja¹³⁶ za pridobitev slovenske Štajerske in Prekmurja. Leto pozneje, 2019, revija objavi članek Gorazda Bajca, Janeza Osojnika in Darka Friša z naslovom "Nekateri vidiki mednarodnega priznanja Slovenije s posebnim ozirom na ameriški pogled, junij 1991–april 1992".¹³⁷ Prav tako v letu 2020 revija objavi samo en članek s področja slovenskih diplomatskih študij, in sicer Maje Lukanc, ki se ukvarja z vprašanjem, koliko so k poznavanju Jugoslavije in Poljske prispevali jugoslovanski in poljski diplomati.¹³⁸

Razprava in zaključek

V članku smo se ukvarjali s pregledom razvoja korpusa slovenskih diplomatskih študij. Na podlagi predstavljenih rezultatov lahko oblikujemo tri zaključke.

Prva ugotovitev je ta, da je objav s področja slovenskih diplomatskih študij (in diplomatskih študij nasploh) v odnosu do sorodnih objav s področja mednarodnih odnosov na Slovenskem razmeroma malo. To je po eni strani pričakovano, saj se s področjem diplomatskih študij na Slovenskem ukvarja majhna znanstvena skupnost, sočasno pa zaskrbljujoče, saj nizek izkupiček kakovostnih objav implicitno napotuje na dejstvo, da je preučevanje diplomacije, diplomatske teorije in prakse, pa tudi prakseologije, na Slovenskem razmeroma zapostavljeno (glej *graf 4*).

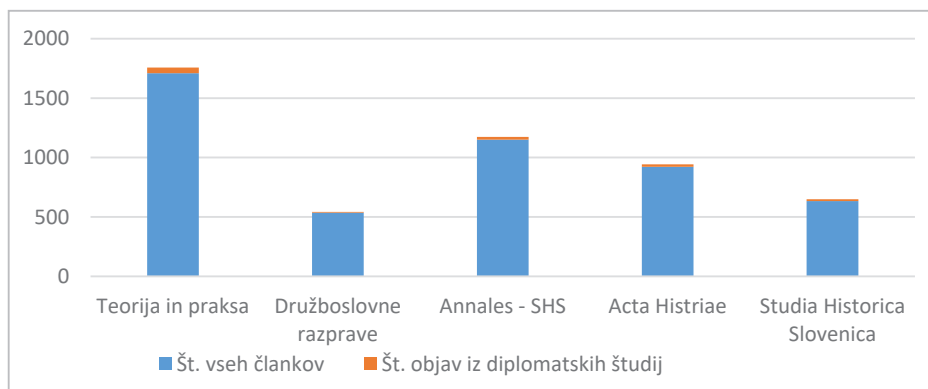
Drugič, razvoj korpusa slovenskih diplomatskih študij je pogojen z zgodovinsko perspektivo. To potrjujejo tako podatki, izračunani na celotnem vzorcu obravnavanih del, kot tudi pregled člankov, ki so jih objavile analizirane revije. Pri tem lahko v veliki meri trdimo, da sta pri objavljanju zgodovinskih razprav s področja slovenskih diplomatskih študij prednjačili reviji *Annales – Series Historica et Sociologia* ter *Acta Histrae*, sledila pa jima je *Teorija in praksa*. Po drugi strani je prav *Teorija in praksa* prednjačila pri objavah s področja struk-

¹³⁵ Andrej Rahten, "Avstro-ogrska diplomacija in vstop ZDA v vojno", *Studia Historica Slovenica* 18, št. 1 (2018), str. 121–140.

¹³⁶ Andrej Rahten, "Diplomatska prizadevanja Ivana Žolgerja za Slovensko Štajersko in Prekmurje", *Studia Historica Slovenica* 18, št. 2 (2018), str. 489–528.

¹³⁷ Gorazd Bajc, Janez Osojnik in Darko Friš, "Nekateri vidiki mednarodnega priznanja Slovenije s posebnim ozirom na ameriški pogled, junij 1991–april 1992", *Studia Historica Slovenica* 19, št. 1 (2019), str. 217–256.

¹³⁸ Maja Lukanc, "Produkcija diplomatskega vedenja v jugoslovanski in poljski povojni diplomatski praksi (1945–1947)", *Studia Historica Slovenica* 20, št. 3 (2020), str. 735–771.

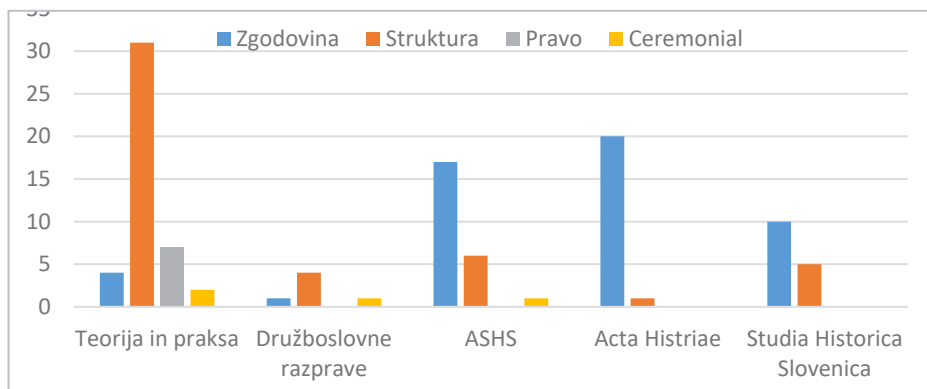
Graf 4: Število in delež objav iz diplomatskih študij v vseh objavah (v izbranih revijah)

ture diplomacije. Ti rezultati utrjujejo značaj predstavljenih revij; medtem ko revija *Teorija in praksa* osvetljuje vse vidike raziskovanja v družboslovju, *Annales – Series Historica et Sociologia*, *Acta Histriae* in *Studia Historica Slovenica* svojo pozornost namenjata predvsem zgodovinskim vprašanjem (glej graf 5).

Tretja, zelo pomembna ugotovitev je ta, da se z leti število objav v korpusu slovenskih diplomatskih študij povečuje, še posebej se povečujejo objave s področja diplomatske zgodovine Slovenije in strukture diplomacije.¹³⁹ Pomembno je poudariti še to, da se objave v korpusu diplomatskih študij neko razvrščajo "v valovih". V revijah tako na objave, ki bi jih lahko uvrstili v korpus slovenskih diplomatskih študij, naletimo predvsem v posebnih ali tematskih številkah revij (*Annales*, 2014; *Acta Histriae*, 1997; 2003; 2013; *Teorija in praksa*, 2011; pogojno 2014; *Družboslovne razprave*, 2012; *Studia Historica Slovenica*, 2014), sicer pa so bili članki objavljeni bolj ali manj posamično ter kot takšni obravnavajo določeno, res specifično tematiko. Analiza objav v revijah je pokazala tudi to, da se zgodovinske razprave v veliki meri osredotočajo na jugoslovansko diplomacijo¹⁴⁰ (in npr. položaj Slovencev v njej), po drugi strani pa se razprave o strukturi diplomacije in iz nje ukvarjajo predvsem z diplomacijo samostojne Slovenije. Slednje resda lahko pojasnimo predvsem s tem, da so o slovenski diplomaciji arhivski viri dostopni v manjši meri, kar onemogoča

¹³⁹ Udovič in Brglez, *op. cit.*

¹⁴⁰ O različnih drugih vidikih delovanja jugoslovanske diplomacije prim. npr. Vladimir Ivanović, "Die Beschäftigung jugoslawischer Arbeitskräfte in Österreich in den 1960er und 1970er Jahren", *Zeitgeschichte* 40 št. 1 (2013), str. 35–49; Ivan Obadić, "A troubled relationship: Yugoslavia and the European Economic Community in *détente*", *European Review of History/Revue européenne d'histoire* 21, št. 2 (2014), str. 329–348; Michael Portmann in Karlo Ruzicic – Kessler, "Yugoslavia and Its Western Neighbours 1945–1980", *Zeitgeschichte* 41, št. 5 (2014), str. 296–311.

Graf 5: Področja objavljanja v revijah

nepristransko osvetljevanje določenih dogodkov, hkrati pa so prav strukturna vprašanja v diplomaciji tista, ki se dajo analizirati veliko hitreje in lažje, če se o njih dobijo še živeči sogovorniki, ki so tudi voljni (spre)govoriti.

Naša ključna ugotovitev pa ni pomembna le za znanstvenoraziskovalno skupnost, ampak tudi za politično. V zadnjih tridesetih letih so se slovenske diplomatske študije smelo razvijale, a nekaj pomanjkljivosti ostaja. Omenili smo že asimetrijo med različnimi področji preučevanja znotraj slovenskih diplomatskih študij (glej tudi *graf 5*), skrbi pa skorajda popolna odsotnost področij diplomatskega (in konzularnega) prava ter ceremoniala in protokola. Tu je objav (nasplah) malo, obstoječe so bolj splošnega značaja, v njih umanjajo slovenske posebnosti. Na drugi strani so velika prednost, ki pa v diplomatskih študijah nasplah še ni bila uveljavljena, nastavki za razvoj t. i. sociologije diplomacije,¹⁴¹ ki črpa iz francoske in slovenske (sociološke) šole mednarodnih odnosov. Tu bi morali storiti več, da bi ideje in spoznanja iz slovenskih diplomatskih študij prodrli v svetovni sistem diplomatskih študij. Več pa ni mogoče storiti, če preučevanja slovenskih diplomatskih študij ne bomo institucionalizirali. Sedanje stanje je nevzdržno, saj temelji na raziskovalni vnemi raziskovalcev samih ter na njihovi želji, da bi preučevali določena področja iz (slovenske) diplomacije. To ni težava samo zaradi možnega nastanka popolnega neravnotežja pri preučevanju določenih vprašanj iz diplomatskih študij (raziskovalec preučuje tisto, pri čemer je več oz. kar mu je blizu), ampak tudi zaradi nevarnosti nazadovanja preučevanja slovenskih diplomatskih študij.

¹⁴¹ Milan Jazbec, *Sociologija diplomacije* (Ljubljana, 2012); Milan Jazbec, "The sociology of diplomacy: a general outline with some aspects and dilemmas", *Perspectives* 21, št. 1 (2013), str. 87–108.

To je – če umanjka sistemski pristop k njihovemu razvoju – ne samo mogoče, ampak celo verjetno. Zato mora država, kajti znanstvenoraziskovalno preučevanje slovenskih diplomatskih študij je njen konstitutivni del, privzeti ukrepe, da bi pospešila razvoj preučevanja tematik znotraj korpusa slovenskih diplomatskih študij. Načinov je več, od tesnejšega povezovanja ministrstva za zunanje zadeve z znanstvenoraziskovalnimi institucijami do krepitev lastne sposobnosti ministrstva (horizontalna integracija preučevanja), da bi postalo nosilec raziskovanja v slovenskih diplomatskih študijah (vertikalna integracija preučevanja). Oba pristopa sta mogoča, odločitev pa je odvisna od tega, koliko pristojno ministrstvo (in tudi drugi organi naše države) želi(jo) usmerjati področja raziskav znotraj slovenskih diplomatskih študij. Dejstvo namreč ostaja, da so bili v zgodovini preboji v znanosti vedno rezultat bodisi naključij bodisi intenzivne podpore države. In ker v diplomaciji naključij skorajda ni, tudi preučevanja slovenskih diplomatskih študij ne smemo prepustiti naključjem.

Boštjan Udovič, Milan Brglez & Arbeiter Jana

**WHO WRITES (WHAT) IN SLOVENIAN DIPLOMATIC STUDIES?:
A COMPARATIVE ANALYSIS OF FIVE SLOVENIAN JOURNALS**

SUMMARY

The article focuses on diplomatic studies related to Slovenia, or, as the authors call them, Slovenian diplomatic studies. It aims to determine which areas of research are most common in the corpus of Slovenian diplomatic studies. To do so, the authors start by defining what they understand under diplomatic studies and the pillars on which they are built. This conceptual apparatus then serves to analyse the corpus of publications in Slovenia from this field between 1991 and 2020. The empirical part reveals certain general characteristics of the publications in the corpus of Slovenian diplomatic studies, among other things: (1) that these publications are relatively rare, (2) that historiographical pieces dominate, followed by publications dealing with the structure of diplomacy, and (3) that most items in the corpus take the form of scientific articles. This led the authors to further examine the topics of the scientific articles in the

corpus of Slovenian diplomatic studies. The analysis was limited to five journals that most often feature pieces that classify as Slovenian diplomatic studies and that are included in international databases. Two of these scientific journals are coming from social sciences (*Teorija in praksa* and *Družboslovne razprave*), and two journals are mainly historiographic (*Acta Histriae* and *Studia Historica Slovenica*) while the *Annales – Series Historia et Sociologia* finds itself at the intersection between social sciences and the humanities.

The empirical analysis of Slovenian diplomatic studies in these academic journals brought the following findings: (a) the share of pieces categorised as diplomatic studies in the journals observed is relatively low (it is highest in the *Teorija in praksa* with 3% of all publications between 1991 and 2020, and lowest in the *Družboslovne razprave* where it accounts for 1% of all publications between 1991 and 2020); (b) the mainly social sciences' journals feature predominantly articles on the structure of diplomacy, while articles in the mainly historiographical journals mostly focus on the history of diplomacy; the journal *Teorija in praksa* also publishes articles on diplomatic law, and the *Teorija in praksa*, *Družboslovne razprave* and *Annales – Series Historia et Sociologia* also feature pieces on protocol and ceremonial; (c) diplomatic studies in journals come in waves, meaning that they appear particularly in special volumes on specific topics or in focused sections, with some articles also published outside such topic blocks. It would be interesting to establish the reasons for such fluctuations, especially in the recent years (increased frequency, followed by a few years of no new titles, and then another prolific period, etc.). The analysis of journal articles further reveals that historical discussions largely focus on Yugoslav diplomacy (and e.g. the position of Slovenes in it), whereas the discussions on diplomatic structure deal mainly with the diplomacy of independent Slovenia. The authors attribute this to less accessible Slovenian archival sources on Slovenian diplomacy after 1991, which makes it harder to objectively shed light on specific events. On the other hand, the authors stress that issues relating to the structure of diplomacy can be analysed much faster and easier if one can find people who took part and are willing to talk. The authors conclude with a reflection that state institutions should start intentionally fostering the field of Slovenian diplomatic studies, since they are not only important for academic research and their contribution to science but also for a quality execution of day-to-day diplomatic practice.

VIRI IN LITERATURA

Udovič, Boštjan, Brglez, Milan in Godec, Nataša, "Baza objav v COBISS+ s področja diplomatskih študij" (Ljubljana, 2020).

.....

Adlešič, Zlatko, "Oblikovanje nove Evrope in vključevanje Slovenije v evropske integracije", *Teorija in praksa* 29, št. 9–10 (1992), str. 867–876.

Ajlec, Kornelija, "Slovenia and the UN in the Correspondence of the Secretarygeneral Javier Perez de Cuellar, 1991–1992", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 755–768.

Arbeiter, Jana in Brglez, Milan, *Prednostni vrstni red: sredstvo pozicioniranja ali (ne)uporabna simbolika?* (Ljubljana, 2017).

Arbeiter, Jana, Bučar, Maja in Udovič, Boštjan, "Slovenian development cooperation and commercial diplomacy: twins or rivals?", *Teorija in praksa* 56, posebna št. (2019), str. 454–471.

Bajc, Gorazd, "Italija, razpad Jugoslavije in osamosvojitve ter mednarodno priznanje Slovenije", *Studia Historica Slovenica* 12, št. 2–3 (2012), str. 379–400.

Bajc, Gorazd, "Posredniška vloga britanske diplomacije pri definiranju jugoslovansko-italijanske meje po prvi svetovni vojni", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 293–312.

Bajc, Gorazd, "Dietro le quinte della visita di Tito a Roma nel 1971: il contesto locale e internazionale letto dalla diplomazia Britannica", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 713–732.

Bajc, Gorazd, Osojnik, Janez in Friš, Darko, "Nekateri vidiki mednarodnega priznanja Slovenije s posebnim oziranjem na ameriški pogled, junij 1991–april 1992", *Studia Historica Slovenica* 19, št. 1 (2019), str. 217–256.

Benedejčič, Andrej, "Slovenia and its relations with Russia in the Euro-Atlantic context", *Teorija in praksa* 53, št. 5 (2016), str. 1143–1171.

Benedetti, Ksenija, *Protokol: Simfonija forme* (Ljubljana, 2008).

Benko, Vlado, *Znanost o mednarodnih odnosih* (Ljubljana, 1997).

Bohte, Borut in Sancin, Vasilka, *Diplomatsko in konzularno pravo* (Ljubljana, 2006).

Bojinović Fenko, Ana in Požgan, Jure, "Regionalisation of Slovenian foreign policy: escape from the Balkans, return to the Western Balkans", *Studia Historica Slovenica* 14, št. 1 (2014), str. 55–73.

Brglez, Milan, *Filozofija družbenih ved v znanosti o mednarodnih odnosih: od kritike političnega realizma h kritičnemu ontološkemu realizmu* (Ljubljana, 2008).

Brglez, Milan, "K slovenskim diplomatskim študijam", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 545–561.

- Bučar, Bojko**, "Nekatere mednarodne dileme in pogledi na samostojnost Slovenije", *Teorija in praksa* 28, št. 8–9 (1991), str. 1008–1014.
- Bučar, Bojko**, "Univerzalizem in regionalizem v slovenski zunanji politiki", *Teorija in praksa* 29, št. 5–6 (1992), str. 484–490.
- Bučar, Bojko**, "Čezmejno in mednarodno sodelovanje evropskih subnacionalnih regij", *Annales* 3 (1993), str. 211–218.
- Bučar, Bojko**, "Slovenska zunanja politika med Evropo in Balkanom", *Teorija in praksa* 31, št. 11–12 (1994), str. 1063–1068.
- Bučar, Bojko**, "Stroka in politika ob deseti obletnici slovenske zunanje politike", *Teorija in praksa* 38, št. 1 (2001), str. 142–151.
- Bučar, Bojko**, "Spremembe v diplomaciji XXI. stoletja", *Teorija in praksa* 44, št. 6 (2007), str. 862–876.
- Castellan, Georges**, "L'Indépendance de la Slovénie d'après le journal français 'Le Monde'", *Acta Histriae* 11, št. 1 (2003), str. 73–80.
- Cerar, Božo**, *Diplomatska zaščita* (Piran, 2001).
- Crnčec, Danijel**, "Okoljska diplomacija : odgovor na globalne okoljske izzive 21. stoletja?", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 55–73.
- Čavoški, Jovan**, "Od Alpa do Himalaja: ambasador Dušan Kveder i razvoj jugoslovensko-indijskih odnose", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 625–636.
- Davis Cross, Mai'a K.**, *The European Diplomatic Corps: Diplomats and International Cooperation from Westphalia to Maastricht* (Houndmills, 2007).
- Dobbin, Frank**, "The sociological view of the Economy", v: *The New Economic Sociology*, ur. Frank Dobbin (Princeton, 2004), str. 1–46.
- Drčar-Murko, Mojca**, "Odnosi z Italijo – ključni problem zunanje politike po neodvisnosti", *Teorija in praksa* 33, št. 4 (1996), str. 583–595.
- Friš, Darko, Kovács, Attila in Melanšek, Tadeja**, "Slovesnosti ob priključitvi Prekmurja h Kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev", *Annales – Series Historia et Sociologia* 30, št. 4 (2020), str. 657–678.
- Gačič, Aleksandra**, "Dr. Jože Brilej – jugoslovanski diplomat pri OZN", *Studia Historica Slovenica* 13, št. 2–3 (2013), str. 519–537.
- Godeša, Bojan**, "Lojze Ude in poskus vzpostavitve premirja med drugo svetovno vojno", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 283–292.
- Godeša, Bojan**, "Oblikovanje odnosa do sosednjih držav (Italija, Avstrija) v slovenskem/jugoslovanskem partizanskem gibanju (1941–1945)", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 749–762.
- González Villa, Carlos**, "From 'Pessimism' to Geopolitical Instrumentalisation: Revisiting the US Policy towards dying Yugoslavia", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 699–712.
- Gorenc, Nina**, "Pasti in izzivi političnega in diplomatskega diskurza", *Teorija in praksa* 48, št. 4 (2011), str. 893–914.

- Horvat, Marjan**, "Slovenija v evroatlantskih integracijah: Izginjajoči posrednik?", *Annales – Series Historia et Sociologia* 30, št. 4 (2020), str. 701–718.
- Irwin, Zachary T.**, "United States Policy Towards Yugoslavia after The Second World War", *Acta Histriae* VI (1998), str. 23–44.
- Ivanović, Vladimir**, "Die Beschäftigung jugoslawischer Arbeitskräfte in Österreich in den 1960er und 1970er Jahren", *Zeitgeschichte* 40 št. 1 (2013), str. 35–49.
- Jaklič, Andreja**, "Razvoj storitev ekonomske diplomacije: vrzel med ponudbo in povpraševanjem v pospeševanju internacionalizacije", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 751–775.
- Jan Pelikán**, "Titovi pogovori v Moskvi aprila 1968 in češkoslovaška kriza", *Acta Histriae* 18, št. 1–2 (2010), str. 101–126.
- Janžekovič, Izidor**, "Izvor in prenos ideje ravnotežja moči iz Italije v Evropo", *Annales – Series Historia et Sociologia* 29, št. 3 (2019), str. 345–362.
- Jazbec, Milan**, "Vzpostavljanje diplomatskih organizacij novih majhnih držav", *Teorija in praksa* 35, št. 3 (1998), str. 455–471.
- Jazbec, Milan**, "Postmoderna diplomacija", *Teorija in praksa* 44, št. 6 (2007), str. 877–895.
- Jazbec, Milan**, *Sociologija diplomacije* (Ljubljana, 2012).
- Jazbec, Milan**, "The sociology of diplomacy: a general outline with some aspects and dilemmas", *Perspectives* 21, št. 1 (2013), str. 87–108.
- Jazbec, Milan**, "Diplomacija v romanih: refleksija, sugestija ali samo fikcija?", *Acta Histriae* 21, št. 4 (2013), str. 839–854.
- Jenuš, Gregor**, "Joža Vilfan – odklon od družinske tradicije", *Studia Historica Slovenica* 13, št. 2/3 (2013), str. 499–518.
- Jönsson, Christer in Hall, Martin**, *Essence of Diplomacy* (Houndmills, 2005).
- Klabjan, Borut**, "'Transnacionalne politike, nacionalna diplomacija'? Slovenci in delovna skupnost Alpe-Jadran, 1978–1991", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 409–427.
- Klemenčič, Matjaž**, "Življenje in delo ameriškega politika slovenskega porekla Franka Lauscheta s posebnim ozirom na slovenske zadeve", *Studia Historica Slovenica* 11, št. 2–3 (2011), str. 735–761.
- Klemenčič, Matjaž**, "Vloga pripadnikov slovenskih avtohtonih manjšin v sosednjih državah in slovenskih izseljencev v osamosvajanju Slovenije", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 731–742.
- Knez, Smiljana in Simoniti, Iztok**, "Drugotirna diplomacija : primer (so)delovanja državnih in nedržavnih akterjev v reševanju oboroženih konfliktov", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 628–645.
- Kočan, Faris in Udovič, Boštjan**, "Diplomacija s (kolektivnim) spominom: kako preteklost vpliva na izvajanje diplomacije?", *Annales – Series Historia et Sociologia* 30, št. 3 (2020), str. 457–468.

- Kopač, Barbara in Udovič, Boštjan**, "Jezikovnostilne razlike in sorodnosti v govoru ruskega in slovenskega politika", *Teorija in praksa* 57, št. 1 (2020), str. 286–307.
- Kosin, Marko**, "Kakšno profesionalno diplomatsko službo bi rabila Slovenija", *Teorija in praksa* 34, št. 2 (1997), str. 228–240.
- Kosin, Marko**, "Slovenska diplomacija ob vstopu v EU in NATO", *Teorija in praksa* 41, št. 3–4 (2004), str. 634–642.
- Košnik, Bojana**, *Sodobni bonton in protokol* (Ljubljana, 2008).
- Lange, Sabina**, "Evropeizacija slovenske zunanje politike: od pridružitvenega procesa do predsedovanja Svetu EU", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 668–687.
- Lovec, Marko in Bojinovič Fenko, Ana**, "Populism in the foreign policy of Central European states", *Teorija in praksa* 56, št. 4 (2019), str. 1152–1172.
- Lukanc, Maja**, "Produkcija diplomatskega vedenja v jugoslovanski in poljski povojni diplomatski praksi (1945–1947)", *Studia Historica Slovenica* 20, št. 3 (2020), str. 735–771.
- Mal, Polona**, *Slovenska diplomacija ob uri nič: nastanek in zgodnji razvoj diplomacije Republike Slovenije. Diplomsko delo* (Ljubljana, 2009).
- Mancevič, Denis**, "Diplomacija virov – instrument preteklosti ali prihodnosti: primer odnosov Ruske federacije do EU", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 75–95.
- Mithans, Gašper**, "Vloga tajnega pogajalca pri sklepanju jugoslovanskega konkordata", *Acta Histriae* 21, št. 4 (2013), str. 809–824.
- Murray, Stuart, Sharp, Paul, Wisemann, George, Criekemans, David in Melissen, Jan**, "The Present and Future of Diplomacy and Diplomatic Studies", *International Studies Review* 13, (2011), str. 709–728.
- Nečak, Dušan**, "Ponovna navezava diplomatskih stikov med Zvezno Republiko Nemčijo in Socialistično Federativno Republiko Jugoslavijo ter reakcija Nemške Demokratske Republike nanjo", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 377–388.
- Nečak, Dušan**, "Slovenski diplomati v nemško-jugoslovanskih odnosih 1949–1973", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 703–712.
- Obadić, Ivan**, "A troubled relationship: Yugoslavia and the European Economic Community in *détente*", *European Review of History/Revue européenne d'histoire* 21, št. 2 (2014), str. 329–348.
- Petrič, Ernest**, "Zunanja politika majhnih držav", *Teorija in praksa* 33, št. 6 (1996), str. 876–897.
- Petrič, Ernest**, "Imuniteta visokih državnih funkcionarjev pred kazensko jurisdikcijo tujih držav (prizadevanje za kodifikacijo)", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 586–603.
- Pfajfar, Lea in Udovič, Boštjan**, "Med deklarativnimi zavezami in realnostjo: upravljanje človeških virov na Ministrstvu za zunanje zadeve Republike Slovenije", *Družboslovne razprave* 27, št. 67 (2011), str. 23–40.

- Pirjevec, Jože**, "Slovensko-italijanski odnosi od leta 1915 do danes", *Annales* 6, št. 8 (1996), str. 9–14.
- Pirjevec, Jože**, "Pariška mirovna konferenca", *Acta Histriae* VI (1998), str. 7–14.
- Plavšak Kranjc, Kristina**, "Javna diplomacija: temeljni koncept in trendi", *Teorija in praksa* 41, št. 3–4 (2004), str. 643–658.
- Portmann, Michael in Ruzicic - Kessler, Karlo**, "Yugoslavia and Its Western Neighbours 1945–1980", *Zeitgeschichte* 41, št. 5 (2014), str. 296–311.
- Požgan, Jure in Bojinović Fenko, Ana**, "Kulturna diplomacija in kultura v mednarodnih odnosih: študija primera slovenske zunanje politike", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 25–53.
- Prebilič, Vladimir in Juvan, Jelena**, "Med političnim in vojaškim odločanjem: Aleš Bebler", *Studia Historica Slovenica* 13, št. 2–3 (2013), str. 539–560.
- Pupo, Raoul**, "Orientamenti del la piu recente storiografia italiana sull'esodo Istriano", *Annales – Series Historia et Sociologia* 10, št. 1 (2000), str. 165–170.
- Rahten, Andrej**, "'The first Slovenian legation in our history': diplomatic activities of Izidor Cankar and Frank Starman in Ottawa during the Second World War", *Studia Historica Slovenica* 9, št. 1 (2009), str. 111–146.
- Rahten, Andrej**, "Dr. Ivan Schwegel in jadransko vprašanje na pariški mirovni konferenci", *Acta Histriae* 18, št. 3 (2010), str. 151–174.
- Rahten, Andrej**, "Očrt slovenske diplomacije ali diplomacije Slovencev", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 646–667.
- Rahten, Andrej**, "Slovenski diplomati v začetnih letih jugoslovanskega stalnega predstavništva pri OZN", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 389–408.
- Rahten, Andrej**, "Kraljevi ali maršalovi diplomati? Politične dileme in opredelitve slovenskih diplomatov na prehodu iz monarhistične v komunistično Jugoslavijo", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 563–576.
- Rahten, Andrej**, "Avstro-ogrška diplomacija in vstop ZDA v vojno", *Studia Historica Slovenica* 18, št. 1 (2018), str. 121–140.
- Rahten, Andrej**, "Diplomatska prizadevanja Ivana Žolgerja za Slovensko Štajersko in Prekmurje", *Studia Historica Slovenica* 18, št. 2 (2018), str. 489–528.
- Ramet, Sabrina P.**, "The United States and Slovenia, 1990–1992", *Acta Histriae* 11, št. 1 (2003), str. 53–72.
- Ramšak, Jure**, "'Socialistična' gospodarska diplomacija: dejavnost Socialistične republike Slovenije na področju mednarodnih ekonomskih odnosov 1974–1980", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 733–748.
- Ramšak, Jure**, "Poskus drugačne globalizacije: slovensko gospodarstvo in dežele v razvoju 1970–1990", *Acta Histriae* 23, št. 4 (2015), str. 765–782.
- Ramšak, Jure**, "From Skadarlija to Downing Street': Velika Britanija in začetek jugoslovanske krize, 1980–1985", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 687–698.

- Raškovič, Matevž in Svetličič, Marjan**, "Pomen poznavanja nacionalnega značaja in kulturnih posebnosti za slovensko gospodarsko diplomacijo: primer Hrvaške in Srbije", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 776–799.
- Repe, Božo**, "Vloga Milana Kučana v slovenski zunanji politiki", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 743–754.
- Režek, Mateja**, "Jugoslavija in nastanek Izraela: delitev Palestine in ilegalno preseljevanje Judov (1945–1948)", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 361–376.
- Režek, Mateja**, "Jugoslovansko–izraelsko tajno sodelovanje v senci prve arabsko–izraelske vojne in spora z informbirojem (1948–1953)", *Acta Histriae* 21, št. 4 (2013), str. 825–838.
- Režek, Mateja**, "'Izraelska zveza': Tajni stiki med Jugoslavijo in Izraelom v osemdesetih letih", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 671–686.
- Rossi, Marina**, "Ivan Regent a Mosca nei documenti riservati dell'archivio del P.C.U.S. ed in alcune fonti autobiografiche ed epistolari (1931–1945)", *Acta Histriae* 17, št. 4 (2009), str. 681–718.
- Rupel, Dimitrij**, "Zunanjepolitični vidiki osamosvojitve Slovenije", *Acta Histriae* 11, št. 1 (2003), str. 119–128.
- Rupel, Dimitrij**, "Managing Yugoslav Crises. Conference on Yugoslavia in The Hague (1991) and the Challenges of Multilateral Diplomacy", *Acta Histriae* 21, št. 3 (2013), str. 329–360.
- Rupel, Dimitrij**, "Zmečkana zastava: opazke ob 70. obletnici Organizacije združenih narodov (in drugih obletnicah)", *Teorija in praksa* 53, št. 3 (2016), str. 746–760.
- Sancin, Vasilka**, "Nekateri izbrani vidiki prakse s področja diplomatskega in konzularnega prava v Sloveniji", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 688–711.
- Santoro, Stefano**, "La diplomazia culturale italiana in Jugoslavia durante il fascismo", *Annales – Series Historia et Sociologia* 13, št. 1 (2003), str. 125–148.
- Selinič, Slobodan**, "Jugoslovenska diplomatija 1945–1950: stvaranje partijske diplomatije", *Annales – Series Historia et Sociologia* 24, št. 4 (2014), str. 553–562.
- Simoniti, Iztok**, *Diplomatsko pravo* (Ljubljana, 1994).
- Simoniti, Iztok**, *Multilateralna diplomacija* (Ljubljana, 1995).
- Simoniti, Iztok**, *Specialne misije* (Ljubljana, 1995).
- Singer, David J.**, "The Level-of-Analysis problem in International Relations", *World Politics* 14, št. 1 (1961), str. 77–92.
- Sluga, Glenda**, "Inventing ethnic spaces: 'Free Territory', Sovereignty and the 1947 Peace Treaty", *Acta Histriae* VI (1998), str. 173–186.
- Strčić, Petar**, "Prilog hrvatskom sudjelovanju u diplomatskim odlukama druge Jugoslavije o zapadnim hrvatskim krajevima (1943. –1947.)", *Acta Histriae* VI (1998), str. 45–70.
- Svetličič, Marjan**, "Diplomacija in mednarodno poslovanje v 21. stoletju: komplementarnost ali nadomestnost", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 604–627.

- Svetličič, Marjan in Cerjak, Kira**, "Slovensko predsedovanje Svetu EU in uresničevanje nacionalnih interesov", *Teorija in praksa* 49, št. 4–5 (2012), str. 645–669.
- Svetličič, Marjan in Kajnč, Sabina**, "Neformalni viri vpliva v EU: trda in mehka znanja ter učinkovitost slovenske državne uprave v času predsedovanja Svetu EU", *Družboslovne razprave* 25, št. 61 (2009), str. 59–79.
- Šabič, Zlatko**, "Vloga Slovenije kot majhne države v prihodnjem sistemu glasovanja v Svetu ministrov EU", *Teorija in praksa* 35, št. 1 (1998), str. 132–146.
- Šabič, Zlatko**, "Analogija med strukturama države in mednarodne skupnosti: globalno vladanje, mednarodne institucije in diplomacija v 21. stoletju", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 562–585.
- Šabič, Zlatko in Lange, Sabina**, "Past, present and future: Slovenia, European institutions and the problem of project-based foreign policy", *Studia Historica Slovenica* 14, št. 1 (2014), str. 37–54.
- Škorjanc, Viljemka**, "Priprave na osimska pogajanja", *Annales – Series Historia et Sociologia* 16, št. 1 (2006), str. 43–56.
- Troha, Nevenka**, "Odnos ljudi in političnih strank do zavezniških vojaških uprav v conah A in B Julijske krajine (1945–1947)", *Annales* 6, št. 8 (1996), str. 157–166.
- Udovič, Boštjan**, "The problem of hard-currency savings in Ljubljanska banka d. d., Ljubljana: between politics and (international) law", *Studia Historica Slovenica* 11, št. 1 (2011), str. 185–213.
- Udovič, Boštjan**, "Je zgodovina diplomacije res prvenstveno (le) politična?", *Družboslovne razprave* 28, št. 69 (2012), str. 7–24.
- Udovič, Boštjan**, "Diplomacija v jeziku in jezik v diplomaciji: Evropska unija deset let po veliki širitvi", *Teorija in praksa* 51, št. 4 (2014), str. 535–554.
- Udovič, Boštjan**, "Vodili smo bitko za uresničenje našega načrta ---": prispevek slovenskih stalnih predstavnikov k Organizaciji združenih narodov", *Teorija in praksa* 53, št. 3 (2016), str. 761–776.
- Udovič, Boštjan**, "'We Told the Truth about Yugoslavia ...': Slovenian (Para)diplomats in 1990–1992", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 713–730.
- Udovič, Boštjan**, "Memoirism hype: why do Slovenian diplomats write memoirs?", *Acta neophilologica* 53, št. 1–2 (2020), str. 153–166.
- Udovič, Boštjan**, "Consular protection in Slovenia during the first wave of Covid-19", *Teorija in praksa* 57, št. 4 (2020), str. 1147–1166.
- Udovič, Boštjan in Brglez, Milan**, "Preučevanje diplomacije med tnalom (znanosti) in nakovalom (stroke)", v: *Slovenske misli o mednarodnih odnosih in pravu: prispevki ob 80-letnici dr. Ernesta Petriča*, ur. Andraž Zidar, Sanja Štiglic in Ana Polak Petrič (Ljubljana, 2016), str. 43–69.
- Udovič, Boštjan in Bučar, Maja**, "Slovenia's international development cooperation: between (declarative) commitments and (outspoken) reality", *Studia Historica Slovenica* 14, št. 1 (2014), str. 75–95.

- Udovič, Boštjan in Jačimovič, Danijela**, "Osamosvojitve držav in 'pozaba' zgodovinskih dosežkov: primer ne-nadaljevanja gospodarske diplomacije Jugoslavije v Sloveniji in Črni gori po njuni osamosvojitvi", *Annales – Series Historia et Sociologia* 29, št. 1 (2019), str. 55–68.
- Udovič, Boštjan in Kalin Golob, Monika**, "Med strahom in pogumom: slovenščina v jezikovni politiki in institucijah EU", *Teorija in praksa* 51, št. 4 (2014), str. 523–534.
- Udovič, Boštjan in Kalin Golob, Monika**, "Med navdušenjem in razočaranjem: analiza poročanja treh slovenskih tiskanih dnevnikov o odločbi arbitražnega sodišča", *Slavistična revija* 67, št. 4 (2019), str. 587–603.
- Udovič, Boštjan, Žigon, Tanja in Zlatnar Moe, Marija**, "Posebnosti prevajanja strokovnega jezika diplomacije: primer Dunajske konvencije o diplomatskih odnosih", *Slavistična revija* 59, št. 3 (2011), str. 269–291.
- Valdevit, Giampaolo**, "Gli Alleati e la questione di Trieste fra peace making e guerra fredda", *Acta Histriae* VI (1998), str. 99–116.
- Vodušek Starič, Jerca**, "Poskus orisa učinkov jugoslovanske politike na diplomatsko dogajanje v obdobju 1945–1947", *Acta Histriae* VI (1998), str. 81–98.
- Vojt chovski, Ondřej**, "Anton Rupnik: pot slovensko-francoskega komunista do kariere jugoslovanskega informbirojevskega funkcionarja", *Acta Histriae* 18, št. 1–2 (2010), str. 691–712.
- Volk, Sandi**, "Odbor narodne osvoboditve za Istro (CLNI) in eksodus iz cone B Svobodnega tržaškega ozemlja – predlogi italijanski vladi za sprejem in namestitev beguncev iz maja 1954", *Annales – Series Historia et Sociologia* 10, št. 1 (2000), str. 231–240.
- Zajc, Marko**, "Samoumeščanje slovenskih intelektualcev v simbolno geografijo Evrope v osemdesetih letih", *Annales – Series Historia et Sociologia* 27, št. 4 (2017), str. 769–776.
- Zupančič, Rok**, "Preprečevanje, prepričevanje, obžalovanje : ZDA, razpad SFRJ in diplomatsko (ne)priznanje neodvisnosti in samostojnosti Republike Slovenije (1990–1992)", *Teorija in praksa* 53, št. 2 (2016), str. 312–344.
- Zupančič, Rok in Udovič, Boštjan**, "Preventivna diplomacija Slovenije pri reševanju vprašanja samostojnosti in neodvisnosti Kosova (2007–2010)", *Teorija in praksa* 48, št. 3 (2011), str. 712–733.
- Žitko, Salvator**, "Slovensko-hrvaški politični odnosi v Istri v času ustavne dobe 1861–1914", *Annales – Series Historia et Sociologia* 12, št. 1 (2002), str. 29–50.

Author: **UDOVIČ Boštjan**

Ph.D., Associate Professor

University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences, Centre of International Relations
Kardeljeva ploščad 5, SI–1000 Ljubljana, Slovenia

Co-Author: **BRGLEZ Milan**

Ph.D., Assistant Professor

University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences, Centre of International Relations
Kardeljeva ploščad 5, SI–1000 Ljubljana, Slovenia

European Parliament

Rue Wiertz 60, B–1047 Brussels, Belgium

Co-Author: **ARBETTER Jana**

Ph.D., Assistant Professor

University of Ljubljana, Faculty of Social Sciences, Centre of International Relations
Kardeljeva ploščad 5, SI–1000 Ljubljana, Slovenia

Title: **WHO WRITES (WHAT) IN SLOVENIAN DIPLOMATIC STUDIES?:
A COMPARATIVE ANALYSIS OF FIVE SLOVENIAN JOURNALS**

Studia Historica Slovenica

Časopis za družboslovne in humanistične študije / *Humanities and Social Studies Review*

Maribor, 21 (2021), No. 3, pp. 529–568, 141 notes, 3 tables, 5 graphs

Category: 1.02 Review

Language: Original in Slovene (Abstract in Slovene and English, Summary in English)

Key words: diplomatic studies, Slovenia, history, structure, law, ceremonial

Abstract: The article analyses publications in the field of Slovenian diplomatic studies in the scientific journals *Teorija in praksa*, *Družboslovne razprave*, *Annales – Series Sociologia et Historia*, *Acta Histriae* and *Studia Historica Slovenica*. The most important finding of this article is that publications in the field of Slovenian diplomatic studies are generally rare (they account for between 1 and 3% of all publications), while articles in the field of the history of Slovenian diplomacy predominate among the publications. This is not surprising, since among Slovenian historians there are only a few who deal with so-called diplomatic/political history. Another observation proves to be correct, namely that publications from the field of diplomatic studies appear in waves mainly in thematic issues of the journals.